

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fehér-utca 5-7. Telefon: 159-480, 359-500

A szerkesztését és kiadását az Alvezetőség feladata.

1969. január 10.

bb 1. tiz jubileumi kötet a kossuth kiadónál a tanácsköztársaság 50. évfordulójára

i tf/gk-ju zs la

1969. január 10.

tízféle jubileumi kiadvány készül a kossuth könyvkiadónál a tanácsköztársaság közelgő 50. évfordulójára. Lennek a magyar tanácskormányhoz intézett leveleit, táviratait és beszédeinek a magyarországi proletárdiktatúrával kapcsolatos részleteit tartalmazza,, a magyar tanácsköztársaságról,, címmel megjelenő gyűjtemény, amely a miniatűr kötetek sorát gazdagítja. a kicsiny méretű kiadványt műanyagborítóval, tokba helyezve hozzák forgalomba. méretben a másik végletet képviseli a tanácsköztársaság idejéből való plakátok gyűjteménye, amelyet album nagyságu formában adnak ki: 48 olyan művészi plakát-reprodukció kollekciónban, amelyet bíró mihály, vértés marcell, nemes-lampérth józsef, uitz béla és más jeles kortárs-művészek készítettek 1918-1919-ben.

a proletárdiktatura történetének első átfogó, minden fontos - katonai, diplomáciai, államszervezési - részletre kiterjedő tudományos feldolgozását adják közre hajdu tibor tollából,, a magyarországi tanácsköztársaság,, címmel. hetés tibor munkája,, a magyarországi forradalmak krónikája,, amely az 1918-1919-es események vezető politikusainak írásait, beszédeit, visszaemlékezéseit, valamint a külföldi kortárs-politikusok megnyilatkozásait tartalmazza. a szemelvényeket kommentárokkal, magyarázatokkal foglalja egységbe a szerző.

münnich ferencnek,, a magyar tanácsköztársaságról,, szóló könyve anyagát felesége gyűjtötte össze és lipcai ervin hadtörténész előszóval rendezték sajtó alá. elsősorban a tanácsköztársaság vörös hadseregére, az ott végzett harcászati és katonapolitikai, valamint pártpolitikai tevékenységre vonatkozó ismereteket meríthetünk majd a kiadványból. érdekes fejezete lesz a gyűjteménynek a proletár osztályhadseregről szóló tanulmány, amelyet münnich ferenc 1921-ben írt berlinben.
/ folyt. köv. /

le

bb 1. / tiz jubileumi... 1. folyt./-ju

„Internacionalisták a tanácsköztársaságért”, - ez a címe Kóvágyó László könyvének, amelyben arról számol be, hogy az orosz, cseh és szlovák, osztrák, délszláv, olasz és más nemzetiségű forradalmárok miként siettek a magyar tanácsköztársaság segítségére 1919. március 21-e után. Könyvkiadásunk régi adósságát törleszti az az ismeretterjesztő-publicisztikai jellegű munka, hiszen az ötven évvel ezelőtti események gazdag irodalmában fehér folt volt az internacionalisták mozgalma, harci tevékenysége.

„A legendás 133 nap”, mottóval képes album készül a tanácsköztársaság eseményeiről - főként diákok részére, olcsó kiadásban. A kiadvány leporelló-rendszerű lesz, hogy az egyes reprodukciókat az iskolákban dekorációként is használni tudják az évforduló idején. Népszerű történelmi sorozatát a Kossuth kiadó a tanácsköztársaság népbiztosainak 1920-as peréről szóló könyvvel gazdagítja. A szerző, Rév Erika, a korabeli peranyag felhasználásával nemcsak a népbiztosok bátor helytállásáról számol be, hanem arról is, hogy a szovjet kormány miként szállt sikra a népbiztosok kiszabadításáért a fogolycsere-egyezmény keretében. A fél évszázaddal ezelőtti idők nagy eseményeire szemtanuként emlékezik vissza az „Egy gyorsíró feljegyzései”, -ben Bihari Mihály, aki parlamenti gyorsíróként részt vett a forradalmi kormányzó-tanács ülésein. Nagy búságban adja közre az első világháború éveiben és az 1918-19-es esztendőben szerzett élményeit, benyomásait, s közben bemutatja a kor egy-egy nevezetes egyéniségét is - ahogyan azt munkája közben látta. Korabeli dokumentumok alapján egy vidéki kisváros tanácsköztársasági történelmét Balázs Anna regényé írta.

Még két jubileumi kiadvány lát napvilágot a Kossuth kiadó gondozásában: a kommunista internacionála 1. kongresszusának 50. évfordulójára. Az egyik gyűjteményes kötet lesz többek között a csokorba fogja lenni a kommunista internacionála három kongresszusán mondott beszédeit, az ott előterjesztett téziseit, több ország munkásaihoz, kommunistáihoz írt üzeneteit. / Például a magyar, a német, az olasz, a francia, az amerikai, a lengyel, az angol munkásoknak, kommunistáknak szóló leveleket, s a Kun Béla-hoz küldött táviratokat/. A másik ünnepi könyv a miniatűr sorozatban jelenik meg. Lenne a kommunista internacionála 1. kongresszusán elhangzott megnyitóját, illetőleg előadói beszédét tartalmazza. /mti/

--

-2-

V márciusra

le

bb 2. citrom terem verőcén

vid fm/gö-lm ká

1968. január 10.

szenvedélyes kertész hírében áll verőcén Korbély József gépkocsivezető. Az amatőr-kertész minden szabadidejét kertjében, virágai között tölti. A szebbnél-szebb növények közül a tizenkét évvel ezelőtt ültetett, s a hideg időben a szobájában növekedő citromfájára a legbüszkébb. A gondos ápolást gazdag termésrel hálálja meg a növény: jelenleg harminc, gyermekökkel nagyságu citrom érlelődik rajta. /mti/

--

bb 3. Bartók Béla, a zongoraművész

1 ol/j-lm zs

1968. január 10.

Címmel látott napvilágot a Zeneműkiadó „Nagy magyar előadóművészek”, sorozatának új kötete. Demény János könyve elsőként Bartók zongoraművészé válásának útját követi végig, a kötet második részében Bartók hangverseny-repertoárját elemzi, majd országok szerint ismerteti az előadóművész Bartók hangverseny-körútjait.

A két hanglemez-mellékleten Scarlatti-, Bartók-, Liszt- és Debussy-művek hallhatók. /mti/

--

bb 6. univerzális gyümölcsfeldolgozó üzem épült Balatonaligán

vid -lm ká

1969. január 10.

felépült Balatonaligán a Badacsonyvidéki állami gazdaság univerzális gyümölcsfeldolgozó üzeme. Hat millió forintot beruházással kialakított épületében a gépkisérletti intézet új variálható gépsorának prototípusát helyezték el. Az ötletes berendezéssel a keresletnek megfelelően különböző gyümölcsleveket, szén-savval dúsított üdítőitalokat, vagy aromás gyümölcsnektárt állíthatnak elő. A nyári szezonban már megkóstolhatják a Balatonparti üdülők az új termékeket. /mti/

--

- 3 -

le,

bb 4. régi farsangi népszokásokat e levenitenek idén is
vid fm-lm ká 1969. január 10.

vas megye számos községében az idén is felevenítik az évszázados farsangi népszokásokat, hagyományokat, kőszegfalván például három napig tart a farsangi mulatság, amely nagyobb ünnep a faluban, mint a bucsu. az első napon maskarába öltözött vidám fiatalok járják a házakat, ahol bőséges vendéglátásban részesülnek. másnap tartják az asszonyok napját, amikor a nők mulatnak. virradatig ropják a táncot, s hagyományos tréfa áldozata lesz az a férfi, aki közéjük merészkedik: székre ültetik és ahányszor a magasba emelik, annyi liter bort köteles fizetni „belepőként”. éjjeltájban maskarába öltözik az asszonynép és hajnalhasadtáig tart a vigalom. a következő nap a „legényvágás”, ideje a vendéglőben hosszú asztalsor mellett borozgatnak, nótáznak együtt a fiatalok, öregek, de most már csak a férfiak. köztük van a falu legidősebb embere is, akinek tiszte a „legényvágás”, ő mond pohárköszöntőt, amelyben legénnyé avatja a tizenöt éves fiatalokat.

kedves ősi néphagyomány rábagyarmaton, felsőmarácon, pinkamindszenten, orfaluban, horvátnádalján, gyöngyösfaluban, hogy ha a farsang idején nem volt esküvő, rönkhuzást rendeznek. ahol a lányok nem találtnak párra „álesküvőt”, tartanak. a látványos rendezvény hívogatóval kezdődik. amikor együtt van a vidám, álarcos lakodalmas menet, az álmennyasszonyt és az álvőlegényt felültetik a kerekekre szerelt rönkre amelyre zöld gallyakból készítenek díszhelyet. az ifjú párt a legények végig húzzák a falun, s a „semleges egyház”, papja összeadja őket. a rönköt azután elárverezik, majd vidám bálon szórakoznak.

a német nemzetiségű felsőcsatáron „rozmaringo lással”, bucsuztatják a farsangot. a legények csoportosan, zeneszóval, nótázva keresik fel a lányosházakat, ahol régi népszokás szerint rozmaringgal díszítik fel őket. /mti/

- 4 -

bb 5. január 31-ig lehet felvételre jelentkezni a fővárosi egészségügyi szakiskolákba

1 ms/hné-ju zs la

1969. január 10.

a fővárosi egészségügyi szakiskolák általános épolónői és gyermek-ápolónői évfolyamaira január 31-ig lehet jelentkezni. általános épolónőképző tanfolyam kezdődik az v. kerület váci utca 47 alatti vámos ilona épolónőképző iskolában, a viii. kerület dienes lászló utca 4 alatti varga katalin ápolónőképző iskolában, viii. kerület szentkirályi utca 7 alatti balassa jános egészségügyi szakiskolában. gyermek-ápolónőképző évfolyam a viii. kerület könyves kálmán-körut 84 szám alatti fővárosi gyermek-ápolónőképző iskolában indul. az évfolyamok március 1-én kezdődnek.

felvételre 17-30 éves közép- vagy általános iskolát végzett budapesti és pestkörnyéki lányok, asszonyok jelentkezhetnek. a felvételi kérelmeket január 31-ig az egyes iskolák címére kell elküldeni. a kérelemhez iskolai bizonyítványt, születési anyakönyvi kivonatot, önéletrajzot, s pályaelköltségre vonatkozó orvosi igazolást, a szülők, vagy eltartók keresetét igazoló kimutatást és a jelölt fényképét kell mellékelni.

a tanulmányi idő két év, a képzés díjtalan. a tanulók munkaruhát és ingyenes étkezést kapnak. az iskola befejezése után kiegészítő vizsgát tesznek és oklevelet szereznek. majd pályázat útján helyezkednek el. bővebb felvilágosítást a felsorolt iskolák adnak. /mti/

--

bb 7. antal livia

1 ol/hné-ju zs la

1969. január 10.

énekesnő - külföldi hangversenyek után - január 23-án ismét hazai közönség elé lép. ária- és dalestjét az országos filharmónia kamaratermében rendezik, lelkes anna hárfaművész közreműködésével. a műsorban többek között verdi, catalani, bolto áriái ravel és scarlatti dalai felcsendülnek, zongorán kísér comenoli mária. /mti/

-5-

bb 8. tsz-központ a monoki középkori „kiskastélyban”,

vid fm-lm ká

1969. január 10.

kossuth lajos szülőfaluja, monok község termelőszövetkezeté „birtokba vette”, a középkori alapokra épült, ugynevezett „kiskastélyt”, ahol irodákat, valamint tsz-klubot rendeznek be.

a műemlék helyreállításánál értékes építészettörténeti emlékek kerültek elő. megállapították, hogy a 15. századból származó épület belsejét négyszer teljesen átépítették. a feltárás során négy reneszansz ikerablakot is felfedeztek, amelyeknek faragása a sárospataki rákóczi-vár ablakaival mutat hasonlóságot, csak annál egyszerűbb kivitelű. ezenkívül 16. századi falfestésekre bukkantak. többretegű vakolat és meszelés a lól került napvilágra a fekete-fehér, törökös kályhacsempe-mintákat utánzó falfestés./mti/

--

bb 9. raktárakból, vagonokból lopott

i bc/gg-lm zs

1969. január 10.

fiatal emberek sorozatos bűncselekményei ügyében ítélték a központi kerületi bíróság. v. lunacsek jános, 19 éves segédmunkás, budapesti lakos és társai - zömmel fiatalok, akik hosszabb ideje ismerték egymást - behatoltak több vállalat raktárába, s onnan szerszámokat, ruhaneműt, védőöltözetet, elemeket, autórádiót, alkatrészeket, használati tárgyakat loptak. egy vállalati óvodába is bemásztak. itt és az egyik vállalati raktárban megrongáltak, tönkretettek berendezési tárgyakat. a kereszturni úton kétszer is betörték egy élelmiszerüzletbe, s ennivalót, italt vittek el. többen rendszeresen fosztogatták a vasúti szerelvényeket is: egyebek között bort, sört, gyümölcsöt, konzeket, cigarettát, nágymennységű csavart loptak. egyesek súlyos testi sértést és garázdaságot is elkövettek.

a bíróság v. lunacsek jánost egyévi és nyolchónapi, v. ferenccet és g. pétert egyévi, kerékes józsef, 19 éves segédmunkást tizhónapi szabadságvesztésre, több más társukat rövidebb tartamu részben felfüggesztett szabadságvesztésre, illetve javítónevelőmunkára ítélte, egyeseket pedig próbára bocsátott./mti/

--
- 6 -

bb. 10. hétszáz tanterem, csaknem ötezer új óvodai hely, korszerű gyermekvédelmi intézmények - a művelődésügyi tárcai idej terveiből

i vt/hné/zs/gy/la

1969. január 10.

az idén több mint 11,5 milliárd forintot biztosít a költségvetés kulturális, művelődésügyi célokra - tájékoztatták a művelődésügyi minisztériumban az mti munkatársát. ezt az összeget a működési és fenntartási költségek, személyi kiadások fedezésére, továbbá felújításokra, kisebb beszerzésekre használják fel. ezen felül az 1969-es népgazdasági terv 2,2 milliárd forintot irányoz elő az oktatási és népművelési területek beruházásaira.

a pénzből mintegy 750 millió forint a tanácsok hatáskörébe tartozó intézmények fejlesztését, az új lakótelepeken óvodák és általános iskolák létesítését, a közoktatási és tömegkulturális intézmények berendezésének, felszerelésének gyarapítását szolgálja. tekintettel a születések számának emelkedésére, az előző évekhez viszonyítva valamivel nagyobb arányban, mintegy 4 700 hellyel bővítik az óvodai hálózatot.

a tanácsok elsősorban a körzeti iskolák hálózatának fejlesztésére, s az új lakótelepek tanterem igényeinek kielégítésére törekszenek. így az idén várhatóan több mint 500 új általános iskolai osztályterem épül. a kis települések tanulónak korszerű oktatása érdekében előreláthatólag ezerrel gyarapítják az általános iskolai diákotthoni helyek számát.

a középlekai oktatás feltételeit csaknem 200 új tanterem, több mint 40 műhelyterem és 400 kollégiumi hely építésével javítják. új - ipari, mezőgazdasági, kereskedelmi - szakmunkásképző iskolák létrehozására, a meglévők bővítésére, korszerűsítésére, felszerelésének kiegészítésére körülbelül 300 millió forintot irányoz elő a terv.

a gyermekvédelmi intézmények, nevelő- és gyógypedagógiai intézetek fejlesztésére mintegy 90 millió forintot fordítanak. az összeg nagyobb részét a nevelőintézetek rekonstrukciós jellegű bővítésére, korszerűsítésére használják fel.

/Folyt. köv./

8.40/gy

844/val

gale

- 7 -

bb. 10. / hétszáz tanterem... 1. folyt./ gy

megkezdik az esztergomi, a kalocsai és a debreceni neve lőintézet, továbbá vácsott a siket-némák, debrecenben a gyengénlátók intézetének építését. a zala megyei botfa községben 160 gyermek elhelyezésére alkalmas új neve lőintézet kerül tétő alá. tervezik továbbá az aszódi, budapestben pedig a rákospalotai és a 3. kerület szőlő utcai neve lőintézet fejlesztését.

körülbelül ezer olyan pedagógusnak, illetve pedagógus-házaspárnak biztosítanak 140 000 forintos, kedvezményes házáépítési kölcsönt, akik kis településeken tanítanak. ezenkívül - költségvetési juttatásból - mintegy 240-260 szolgálati lakás vásárlására nyílik lehetőség a megyékben, egyéb erőforrásból pedig körülbelül 50-60 szolgálati lakás épül.

a felsőoktatási intézmények már megkezdett beruházásainak folytatására és az idén kezdődő építkezésekre, a korszerű oktatáshoz szükséges gépek, műszerek, egyéb felszerelések beszerzésére több mint 600 millió forintot irányoz elő a terv. egyebek közt folytatják az új nyíregyházi tanárképző főiskola tanulmányi épületének, a miskolci nehézipari műszaki egyetem könyvtárának, a budapesti marx károly közgazdaságtudományi egyetem tanulmányi épületének, a budapesti kertészeti egyetem, a budapesti állatorvostudományi egyetem rekonstrukciós fejlesztésének, a pécsi és a debreceni orvostudományi egyetem elméleti tömbjének, a budapesti felsőfoku könnyűipari technikum, a felsőfoku híradás- és műszeripari technikum, a pécsi felsőfoku építő-építőanyagipari és gépészeti technikum, az esztergomi felsőfoku vegyipari gépészeti technikum beruházási munkálatait. az idén hozzákezdenek a győri közlekedési és távközlési műszaki főiskola beruházásának előkészítéséhez.
/mti/

bb. 11. diszünnepszég, tudományos emlékülések, kiállítások, irodalmi és művészeti díjak kiosztása pécssett a tanácsköztársasági jubileum ünnepszépei programjában

vid-fm/ká/gy/la

1969. január 10.

pécssett elkészült a tanácsköztársaság kikiáltásának 50. évfordulójával kapcsolatos jubileumi program. a rendezvénysorozat központi eseménye a pécsi nemzeti színházban tartandó diszünnepszég lesz, ahol a város ifjusága munkásmozgalmi veteránokkal találkozik.

/folyt. köv./

8.50/11

8.50/11

8.50/11

- 8 -

bb. 11. /diszünnepszég.... 1. folyt./ gy

egyidejűleg kiállítás rendeznek a színház előcsarnokában baranya munkásmozgalmi emlékeiből. az évforduló jegyében több tudományos ülészak színhelye lesz a mecsekaljai város. az orvostudományi egyetemen a tanácsköztársaság egészségügyi helyzét, ezen belül dr. doktor sándor munkásságát, a jogtudományi egyetemen az 1919-es államhatalmi és állami gazgatási intézkedéseket ismertetik. a tanárképző főiskolán a tanácsköztársaság oktatásügye szerepel napirenden, a dunántúli tudományos intézet a munkásmozgalom helyi hagyományaira emlékezik ünnepi ülésén.

ekkor kerül sor a „dr. doktor sándor, -pályázat ünnepszépei eredményhirdetésére is. a janus pannonius muzeum eredeti dokumentumokkal szemlélteti baranya megye és pécs város munkásmozgalmának történetét. a technika házában képzőművészeti alkotásokból nyílik tárlat. ezenkívül koszoruzási ünnepszépeket, a tanintézetekben pedig tanácsköztársasági diáknapot rendeznek. a hazafias népfront, a tanács és a vöröskereszt „virágos pécsért, elnevezéssel indít mozgalmat. a központi eseményekkel egyidejűleg az üzemek, művelődési házak, könyvtárak előadásokkal, kiállításokkal, szellemi vetélkedőkkel emlékeznak meg a tanácsköztársaság kikiáltásának 50. évfordulójáról./mti/

bb. 16. háromezerháromszáz liter, 96 fokos melegvíz percnként

vid-kz/tné/ká/gy/la

1969. január 10.

kilencvenhat fokos vizet adó kutat tártak fel az orosházi gyopárosfürdőn az északmagyarországi földtani furó vállalat dolgozói. a kutatóhozamu: percnként 3 300 liter vizet szolgáltat. a helyi petőfi terme lőszövetkezet hasznosítja majd, hajtatóház fűtésére./mti/

8.52/e

8.52/e

8.52/e

- 9 -

bb. 12. hatvan újabb régészeti lelőhely a tatali járásban

vid-fm/tné/ká/gy/la

1969. január 10.

veszprém megye után komárom a második az országban, ahol elkészítik a megye teljes régészeti topográfiáját. a régészet-hez kapcsolódó tudományágak egy-egy képviselőjének bevonásával felkutatják a megye történetére vonatkozó tárgyi emlékeket, a régészeti lelőhelyeket. a tatali járásban eddig mintegy száz négyzetkilométernyi területet fésültek át, és máris hatvan - a szakemberek előtt még ismeretlen - lelőhelyet fedeztek fel. több árpádkori és középkorvégi település nyomaira bukkantak. a római kori temetők, épületek maradványaival együtt keltakori emlékek is napvilágra kerültek.

gazdag a történelem előtti korokra utaló leletanyag is. az ugynevezett zselizi kultúra kerámia-emlékei azért is jelentősek, mert komárom megyében az új kőkornak ebből a szakaszából ilyeneket még nem találtak. bronz- és kora-vaskori leleteket jóformán minden falu határában felfedeztek.

a terepjárást tavasszal folytatják./mti/

..

bb. 14. viztorony - viz nélkül

vid-kz/tné/ká/gy/la

1969. január 10.

az a lacsony dunai vízállás miatt rendkívül akadózó duna-ujváros vízellátása. a vízmű négy csápos kutja a szükségesnél - 4 000 - 5 000 köbméternél - kevesebb vizet szolgáltat naponta. a víz már a hálózatban elfogy, s el sem jut a viztoronyig, amely ily módon hetek óta üresen áll. azokban a magasabb emeleti lakásokban, amelyekben nincs külön nyomásfokozó, gyakori a vízhiány. a városi tanács a vizgondok enyhítésére 1969-ben újabb csápos kutat épített, a város gyorsan növekvő vízszükségletének zavartalan kielégítését azonban csak a negyedik öt-éves terv időszakában megépülő ercsi vízmű oldja majd meg./mti/

..

9.00/gy

9.04 hely

9.1

- 10 -

bb. 13. nem jár el az idő a munkások felett - az ujonnan alakult országos lótenyésztési felügyelettség igazgatójának nyilatkozata

1 jf/j/ie/gy/la

1969. január 10.

a lótenyésztés előtt álló feladatok egységes megvalósítására az országos állattenyésztési felügyelettség lótenyésztési főosztályából hatósági jogkörrel felruházott, költségvetési rendszerben gazdálkodó új szervezet - felügyelettség - létesült. az országos lótenyésztési felügyelettség munkájáról pál jános igazgató az mti munkatársának elmondta:

- a lóállomány számának csökkenése ma világjelenség. ez azonban korántsem jelenti azt, hogy végérvényesen eljárt az idő a munkások felett. a háború előtti években ugyan a világ lóállománya elérte a 94 milliót, s 1967-re számuk 60 millióra esett vissza, mégsem tekintjük ezt a negatív irányzatot valószínűleg ,,válság,, jelének. annak ellenére, hogy hazánkban is az 1959-es 714 ezerrel tíz év alatt hozzávetőleg 280 ezerre csökkent az állomány, beigazolódtott, hogy a lófogatok munkáját még a legjobban gépesített mezőgazdasági nagyüzem sem tudja teljesen nélkülözni. a szaggatott ütemű, kisebb terhelésű munkáknál, a kedvezőtlen talajú területeken, valamint a tsz tagok háztáji földjein számításaink szerint még hosszú ideig szükség lesz a lófogatokra. lényeges az is, hogy a magyar fajta iránt egyre nagyobb a külföldi érdeklődés: tavaly körülbelül 20 000 - többségében vágó- és munkásokat exportáltunk. a nagy értékű tenyész- és sportlovakból 37 000 forintot átlagáron háromszázat szállítottunk 1968-ban külföldre.

- a nyolc területi kirendeltséggel működő felügyelettségnek egyebek között az a feladata, hogy a hazai és az export igények kielégítése érdekében intézkedéseket tegyen a nagyobb mérvű állománycsökkenés mérséklésére. elképzeléseink szerint négy-öt éven belül kialakul a 200-220 ezeres hazai lóállomány, amelynek tartása gazdaságosnak és szükségesnek látszik, tekintve, hogy 70-75 száza lékát jól kihasználhatja a mezőgazdaság. a gépi és az élő vonóerő közötti helyes arányt évente 22-25 ezres ,,csökkentésűvel,, alakíthatjuk ki.

folyt. köv./
9.05/gy

9.07 hely

9.1

- 11 -

bb. 13. / nem jár el az idő.... 1. folyt./ gy

- a felügyelőség messzemenően segíti majd a megváltozott igényeknek megfelelő fajták tenyésztését is. a könnyű hámos lovak ma már kevésbé keresettek, ellenben nagy az érdeklődés az 500 kilogrammosnál nehezebb nagyobb vonóerőt adó és aránylag kis takarmányigényű, a jelenlegi átlagnál erősebb fajták iránt. az állomány fajta arányát és típusát következetes tenyésztői munkával, megfelelő mének alkalmazásával és korszerű nagyüzemi neveléssel változtatjuk meg./mti/

..

bb. 15. negyvenmillió nyereség a péti nitrogénművekben - újabb külföldi piacokra találtak a vegyipari termékek

vid-kz/ká/gy/la

1969. január 10.

dunántul egyik legnagyobb vegyipari üzeme, a péti nitrogénművek, 40 millió forintos nyereséggel zárta az 1968-as esztendőt. az elmúlt évben - 1967-hez viszonyítva - 53 millióval növelte a termelési értéket, amely így már meghaladta a 373 millió forintot. a kiemelkedő eredmény 125 ezer tonna nitrogén műtrágya és huszonöt különböző nitrogén alapú és hidrogénezett vegyipari termék gazdaságosabb gyártásának, értékesítésének köszönhető. az önálló tervezés fokozottan figyelembe vette a helyi adottságokat, javult a kapacitás kihasználása. az ammóniatermelésben rekordot értek el: 43 700 tonnát készítettek belőle, 500 tonnával többet, mint korábban. fokozták az ammónia felhasználásának hatékonyságát is. a két tényező együttesen 5,8 millió forinttal javította a gyár gazdálkodását.

az új gazdasági mechanizmus kedvezőbb export feltételei, az egységes devízszorzó bevezetése révén ugyanazokból a termékekből 1968-ban 50 százalékkal növekedett az árbevétel. a megváltoztatott export struktúra is jelentős többletet eredményezett. átfogó piackutatások alapján megszüntették a szénkéneg exportját és helyette a tömény salétromsav került a listára, s háromszorosára növelték a furfuril alkoholt kivitelét. új piacot is sikerült felderíteniük: 1968-ban szállítottak először argont Romániába, Lengyelországba és Bulgáriába. furfuril alkoholt pedig Olaszországba és az NSZK-ba./mti/

..

9.10/gy

- 12 -

914 Zelné

938

bb. 17. műhálozati szoba

1969. január 10.

vid-kz/tné/ká/gy/la

műhálozati szobát alakítottak ki az elektronikus mérőkészülékek esztergomi üzemében. ez a gyár speciális igényeinek megfelelően teljes egészében megszünteti a hálózati áram feszültség-ingadozását s lehetőséget ad az üzemben készített stabilizátorok minőségének javítására. ezek a készülékek éppen arra hívatottak, hogy megkímélik az áram feszültségének ingadozásától a különböző villamos berendezéseket. ugynevezett végbemérésük ezért érthető módon nagy pontosságot, s mindenekelettséggel feszültség ingadozástól mentes áramot igényel. a műhálozati szobában különböző külföldön használt periódus számú hálózati áramot is elő tudnak állítani, s így a külföldre szállítandó stabilizátorokat is pontosan ellenőrizhetik. az esztergomi üzem arra is vállalkozik, hogy már gyáraknak megadja a hálózati jellemzőket./mti/

..

bb. 19. tanulószoba cigánygyerekeknek

1969. január 10.

vid-fm/ká/gy/la

rábahidvégén, telekesen, mikosszéplakon tanulószobát létesítettek a cigánygyermek részére. a megyei tanács ugyanis megvizsgálta az 1 200 tanköteles korú vas megyei cigánygyermek helyzetét, s megállapította, hogy az eddiginél nagyobb segítségre szorútnak, mivel fogalom-alkotásuk, nyelvismeretük és szókincsük jóval az átlag alatt van.

a tanulószobákban a pedagógusok alaposan felkészítik a másnapi órákra a gyerekeket. a pedagógusok e kezdeményezéstől a tanulmányi színvonal számottevő javulását várják./mti/

..

9.15/gy

- 13 -

914 Zelné

938

bb. 18. konzervgyár, autójavító kisüzem a csongrád megyei termelészövetkezetekben

vid-kz/tné/ká/gy/la

1969. január 10.

Mintegy 300 csongrád megyei termelészövetkezet kért és kapott az elmúlt két évben tevékenységét hasznosan kiegészítő kisüzem megnyitására engedélyt. eddig 17 termelészövetkezet nyitott homokbányát főleg a maros mentén. ez a vidék szenved a legtöbb vízkárt, s ezzel a tevékenységgel, a homokbányászattal, pótolják az elemi csapás okozta veszteséget. huszonegy gazdaság foglalkozik téglagyártással, illetve vályogvetéssel. a fejlett kertészettel rendelkező tsz-ek közül 14 rendezkedett be zöldség- és gyümölcsfeldolgozásra, tartósításra. a szentesi termál tsz például olyan korszerű kis konzervgyárat épített, ahol évente tízmillió forint értékű savanyúságot állítanak elő saját termésű paprikából, uborkából és más zöldségfélékből. a fa- és műanyagfeldolgozó üzemek száma tizenöt. egyedül a csongrádi petőfi tsz fűrészüzeme ötven személynek biztosít állandó elfoglaltságot s tavaly olaszországba mintegy száz vagon tölgyfából készült parkettalécet szállítottak. harmincöt szövetkezet létesített takarmánykeverő üzemet, amelyek évi termelése 1 500 vagon. a megye hét gazdaságában működik „tarhonyagyár”. egyedül a szegedi új élet tsz-ből tavaly 400 ezer forint értékű tésztaféléket vittek piacra. hat tsz létesített autószerelő üzemet a közútelek és a magánosok kiszolgálására. /mti/

bb. 22. ötven millió forint értékű exportra szerződött a kaposvári ruhagyár

vid-kz/tné/ká/gy/la

1969. január 10.

ötven millió forint értékű árut kötött le 1969. évi exportszállításra a kaposvári ruhagyár. eljutnak termékei a szovjetunióba, mongóliába és az NSZK-ba. az utóbbi 180 ezer gyermekruhát rendelt a kaposvári üzemtől. a gyár a választék bővítésének köszönheti a múlt évinél lényegesen nagyobb exportmegrendeléseket. újdonságai között van műszőrmével bélelt nylonvelúr lábzsák, továbbá a zsugorított és a habosított műanyag kabát. /mti/

9.35/gy

9.29 Leli

9.12

- 14 -

bb. 20. megkezdődött a kenderszövés a zempléni hegyközi falvakban

vid-fm/ká/gy/la

1969. január 10.

Borsod megye zempléni részén, a hegyközi falvakban még él az ősi mesterség: a kenderszövés. többek között ó-, uj- és kö-zéphután, vágáshután és mogyoróskán minden család művel 100-400 négyszögletes kenderföldet, ahol saját szükségletükre termelik ezt a rostnövényt. a kendert az asszonyok vetik, gondozzák, nyúvik, majd tölölik, gerebenezik, végül pedig fonják és szövik, a férfiak csak a szerszámokat készítik.

a hegyközi falvakban még ma is mintegy száz „osztovátán”, szövőszéken készítik a kendervásznat. nemcsak az idősebb asszonyok, hanem a fiatal lányok is szinte kivétel nélkül ű-zik az ősi mesterséget. egy-egy szövőszéken naponta átlagosan hat rőf, azaz ötméternyi vásznat szönek. /mti/

bb. 21. hűtőgépet kölcsönöz a tejipar a komárom megyei falusi boltoknak

vid-kz/tné/ká/gy/la

1969. január 10.

példamutató együttműködéssel javítja az ipar és a kereskedelem komárom megyében a falusi lakosság tejtermék ellátását. eddig e gyorsan romló áruból nem tudták megfelelően ellátni a kisebb falusi boltokat. hűtőszekrényük nem volt, a gyakori szállítás pedig nagyon költséges. a fejér és komárom megyei tejipari vállalat a szövetkezeti boltok megyei központjával kötött szerződés értelmében hűtőszekrényeket ad kölcsön a kisebb falusi boltoknak. a szövetkezetek két év múlva megvásárolhatják ezeket a berendezéseket. kifizetésük akkor már nem okoz gondot, mert a tejtermék megnövekedett forgalmából könnyűszerrel kiegyenlítik az árát. a tapasztalatok szerint a kölcsönzött hűtőszekrények révén a falusi boltokban átlagosan 35 százalékkal növekszik a tejtermék forgalom. /mti/

9.40/gy

11.86 Leli

11.48

- 15 -

bb. 23. szálloda épül hajduszoboszlón

vid-kz/tné/ká/gy/la

1969. január 10.

a hajduszoboszlói gyógyfürdő területén megkezdtek a délibáb szálló építését. gyorsított ütemben dolgoznak, hogy a nyári fődényben átadassák rendeltetésének a 130 férőhelyes hotelt./mti/

..

bb. 24. termelnek a „husgyárok,, baranyában

vid-kz/ká/gy/la

1969. január 10.

az ország egyik legnagyobb sertésstenyésztő megyéjében - baranyában - megkezdtek termelésüket az első „husgyárok,, a korszerű, gépesített telepek teljesen üzemszerűen működnek: minden munkafolyamat pontosan kidolgozott technológia alapján megy végbe. a nagy sertéskombinátokban nemcsak több húst állítanak elő, hanem lényegesen olcsóbban termelnek és - ami nem kevésbé fontos szempont - megjavultak a dolgozók munkakörülményei is. a bikaí állami gazdaság „husgyárában,, ma már 3,8 kiló takarmányból állítanak elő egy kiló sertéshúst, a pécsi állami gazdaság sertéskombinátjában pedig áttérnek a két műszakos, nyolc-nyolc órás munkarendre. hasonló, üzemszerűen működő sertéstelepek építéséhez kezdett hozzá a bükkösi és a bolyi gazdaság is. a termelészövetkezetek az állami gazdaságok példája nyomán - és természetesen a reálisan felmért piaci igények figyelembe vételével - valósítják meg hosszútávú fejlesztési programjukat. jelenleg 42 olyan közös gazdaság van a megyében, amelyek egyenként és évenként több mint százezer kilogramm sertéshúst értékesítenek. közülük hat már megkezdte, hét pedig az idén kezdi meg a korszerű „husgyár,, építését. többségük bankhitel nélkül - az amortizációs alap és az állami támogatás felhasználásával - oldja meg a beruházásokat. a program megvalósulása után 1975-ben baranya mezőgazdasági nagyüzemei már 215 ezer hízott sertést adnak a fogyasztóknak, ötvenezerrel többet, mint tavaly és százezerrel többet, mint 1960-ban./mti/

..

- 16 -

9.47/11

1147

1147

bb. 25. ülést tartott a szakszervezetek budapesti tanácsa
t hi/j/gy/hk

1969. január 10.

a szakszervezetek budapesti tanácsa pénteken ülést tartott. megtárgyalták az 1968. évi gazdasági feladatok végrehajtásának tapasztalatait és az idei programmal kapcsolatos szakszervezeti tennivalókat. ezekről a kérdésekről pandurovics józsef, az szbt vezető titkára és kőmives istván, a fővárosi tanács vb elnökhelyettese tartott tájékoztatót.

az előterjesztés rámutatott arra, hogy a budapesti állami ipar 1968. évi várható termelése mintegy 4-5 százalékkal lesz magasabb a megelőző évinél. a helyiipari vállalatok termelése a múlt év első kilenc hónapjában 1,7 százalékkal haladta meg a bázisidőszakét. a növekedés a korábbi éveknél lényegesen kisebb. a szolgáltatási ágazatok tevékenysége az előző év azonos időszakához viszonyítva csak igen kis mértékben fejlődött. elmaradás tapasztalható a tanács, a szövetkezeti és a magánkisiparban, ugyanakkor a minisztériumi ipar a tartós fogyasztási cikkek javításában figyelemre méltó fejlődést ért el. nagyarányú a visszaesés a méretes munkáknál. a magánkisiparban bizonyos eltolódás észlelhető: a kisebb jövedelmet nyújtó szakmákban a létszám csökkent, a tartós fogyasztási cikkek javító kisiparosok száma növekedett. a szolgáltatások következő évi kilátásai sem a legkedvezőbbek. ugyanis itt is éreztetni hatását az építési kapacitás hiánya, másrészt nem képződik elegendő mennyiségű fejlesztési alap. az erre vonatkozó rendelkezéseket szükséges lenne felülvizsgálni, mert különben a tervezett fejlesztés nem valósítható meg - hangsúlyozta az előterjesztés.

a beruházásoknál az életbe léptetett intézkedésekkel sem sikerült az igények és a lehetőségek összhangját teljes mértékben megteremteni. ez különösen az egészségügyi beruházásoknál jelentkezik. 1968-ban például a fővárosi tanács egészségügyi beruházásokra 23,7 milliót irányzott elő, ebből az év első kilenc hónapjában csak 6,7 milliót teljesítettek. ez többek között azt jelenti, hogy az egyébként is szerény kórházi ágyfejlesztési programot nem tudják megvalósítani.

/folyt. köv./

9.50/gy

- 17 -

1147

1147

bb. 25. /ülést tartott.... 1. folyt./ gy

a fővárosban a múlt év szeptember végéig 7 366 lakásra adtak használatbavételi engedélyt, ez 17,5 százalékkal több, mint egy évvel korábban volt. a lakásépítkezésen belül az állami erőből megvalósult családi otthonok száma 22 százalékkal, a magánereőből kivitelezetteké csak 12 százalékkal növekedett. a magánépítkezés ütemének csökkenését főleg a kamat és az építési költségek emelkedése okozta. ezért a javaslat az, hogy az ezzel kapcsolatos intézkedéseket az illetékesek vizsgálják felül. egyébként a lakásátadások üteme változatlanul egyenletes. a múlt évben épített családi otthonok 36 százalékat az első negyedévben, 25 százalékat a harmadik negyedévben adták át.

a vállalatok jövedelmezőségét mutató számadatok szerint a vártnál nagyobb mértékben növekszik a nyereség és ezzel összefüggésben a fejlesztési és részesedési alap. a budapesti vállalatok mintegy 97-99 százaléka nyereséggel zárta a múlt év háromnegyed részét. a nyereség bizonyos hányadát a vállalatok jobb munkája eredményezte, jelentős része azonban onnan ered, hogy a szükségesnél nagyobb mértékű és szélesebb körű volt a vállalati támogatás. ez nem ösztönzött eléggé a termelés szerkezetének javítására, a termékek minőségének, korszerűségének fokozására, a költségek csökkentésére.

az elmúlt év folyamán 20-24 ezer főnyi munkaerőt igényeltek a fővárosi vállalatok. jelentősen emelkedett a munkaerő-forgalom: például az állami iparban ezer munkásra 26 százalékkal több felvétel, illetve kilépés jutott, mint korábban. jelentősen növekedett a mezőgazdasági tsz-ek elszívó hatása. különösen az itt dolgozó kisegítő üzemágak vonzzák a jó szakmunkásokat. a budapesti tsz-ek alkalmazottainak száma például nyolc hónap alatt körülbelül kétezerrel növekedett. az odaáramlás oka az esetek többségében szabálytalanul fizetett, lényegesen magasabb bér.

/folyt. köv./

9.55/gy

1122 244

1142

- 18 -

bb. 25. /ülést tartott.... 2. folyt./ gy

a munkaidő-csökkentéssel kapcsolatos tapasztalatokat is értékeltek az ülésen. budapestben jelenleg mintegy 355 ezren dolgoznak rövidített munkaidőben, általában kéthetenkénti szabadszombatos rendszerben. ez az építőiparban foglalkoztatottak több mint fele. az áttérés üteme a tervezettnél gyorsabb, és az érintett területeken előre láthatóan az idén befejeződik.

a további feladatokat illetően a tanácsülés felhívta a szakszervezetek figyelmét, tevékenyen vegyenek részt az éves és a távlati feladatok kialakításában, fordítsanak nagy figyelmet az élet- és munkakörülmények továbbfejlesztésére. változatlanul elsőrendű feladat a gazdaságirányítási reform teljes kibontakozásának elősegítése./mti/

..

bb. 26. a lottó e heti nyerőszámai

lk/gy/

1969. január 10.

a portfógiadési és lottó igazgatóság közlése szerint pákozdon a kossuth lajos művelődési otthonban megtartott 2. heti lottósorsoláson a következő számokat húzták ki:

2, 22, 33, 37, 40.

/mti/

..

bb. 29. kilenc óra utáni virradat vas megyében

vid-kz/ká/gy/hk

1969. január 10.

pénteken szokatlan sötétségre ébredt vas megye. sűrű, vastag, szürke hófelhő telepedett a tájra. szombathelyen majd nem teljes sötétségben mentek iskolába a gyerekek. még 9 órakor is égtek az üzletek neonfeliratai, a kirakatok lámpái, a járművek kívülről világítottak. féltíz tájban világosodott csak, s apró szemekben hóesés kezdődött./mti/

..

12.25/gy

- 19 -

1144 244

132

bb. 28. rianások a balatonon

vid-kz/ká/gy/hk

1969. január 10.

a balaton hatalmas jégmezejét az éjszakai és a nappali hőmérsékleti különbségek hatására hatalmas repedések hálózata be. a jégpáncélon gyakran pillanatok alatt tíz kilométert is meghaladó repedések keletkeznek. ez a jelenség - a rianás - különös hangtűnemények kíséretében megy végbe. a rianások azonban nem zavarják a téli sport kedvelőit. a part mentén csaknem félszáz korocsolyapályát jelöltek ki, ahol az erős és sima jégen napjában sokszázan lelnek örömeiket a téli sportban. az üdülők és a nagyobb idegenforgalmi központok közelében gyakoriak az alkalmi jégkorong mérkőzések. ismét előkerültek a fakutyák, amelyek különösen az üdülőházak beültetjainak kínálnak örömet.

az utóbbi napokban megélnékült a bakony idegenforgalma is. különösen bakonybél környékét keresik fel nagyszámban a téli sportok kedvelői./mti/

..

bb. 30. fűtött állattenyésztő egységek, villanybojleros takarmánykonyhák - védik a jószágállományt szolnok megyében

vid-kz/ká/gy/hk

1969. január 10.

az alföldön uralkodó rendkívül kemény hidegben, az állami gazdaságok és az állattenyésztő termelőszövetkezetek nagy gondal védik a nagyértékű jószágállományt. a szolnoki állami gazdaság jószágtenyésztő telepén gázolaj és villanyfűtéssel teremtenek az istállókban és az ólakban megfelelő hőmérsékletet. megkezdtek az előkészületeket a gázfűtésre is. rövidesen felszerelik az április 4. gépgyár által készített gázkazánt. az olcsó fűtőenergiát jövőre már a tehénistállókba is bevezetik. s ezzel lényegében az egész állattartó üzemegeység központi gázfűtésre tér át. a héki állami gazdaságban infralámpákat használnak a malacnevelőben. a palotási állami gazdaság takarmánykonyháján villanybojler szolgáltatja a melegvizet. a gazdaság keresi a módját annak, hogy az állattenyésztő üzemegeység területén melegvizet adó forrást tárjon fel. ez ugyanis a gazdaság egészét ellátná hőenergiával./mti/

..

1289 szel

132

- 20 -

bb. 27. március elején kezdik az év végi részesedés kifizetését

i sl/j/ie/il hk

1969. január 10.

a vállalatoknak megkezdődött az év végi mérlegbeszámoló készítése, amelyek végső képet adnak majd a múlt évi gazdálkodásról, s ezuttal első ízben arról is, hogy a vállalatnak megkora fejlesztési és részesedési alapjai keletkeztek, mennyi év végi részesedést oszthat dolgozóinak. a kifizetéshez a felsőbb szervek hozzájárulása nem szükséges, magát a mérleget sem a minisztérium, hanem a vállalat igazgatója hagyja jóvá. mint a pénzügyminisztériumban rámutatnak, ez nagy felelősséget ró az igazgatókra. a vállalatnak alapvető érdeke, hogy a mérlegbeszámoló valóban hiteles legyen, kalkulációs vagy számítási hiba ne forduljon elő, pontosan számítsák ki az alapokat, a szétosztható részesedést. ha ugyanis az utólagos revízió hibát talál, az ezzel járó pénzügyi szankciók érzékenyen érinthetik a vállalatot. ezért ajánlatos, hogy a mérleg jóváhagyása előtt az igazgatók pénzügyi szakembereik bevonásával győződjenek meg a számítások hitelességéről. a részesedés szétosztásakor természetesen figyelembe kell venni a részesedési alapterhére korábban kifizetett, továbbá a kulturális és jóléti célokra szánt összegeket. ajánlatos, hogy a vállalatok vezetői a kifizetés előtt alaposan tanulmányozzák ideig gazdálkodásuk várható alakulását is, 1969-ben ugyanis kevesebb lesz az államtól kapott kedvezmény, szigorubbak a hitefeltételek. mivel ezeket az új feltételeket most már mindenütt ismerik, mód van arra, hogy a részesedéssel is megfelelően gazdálkodjanak, s ha szükségesnek látják, a jövő évre tartalékoljanak.

nagy körültekintés szükséges ahhoz is, hogy a részesedést a lehető legösztönzőbb módon használják fel. a felelősség-teresebb, a nagyobb szakképzettséget igénylő munkáért az év végi részesedésből is több jár. ezért fontos a dolgozók megfelelő kategóriába sorolása és a kategóriákon belül is a részesedés differenciálása. egy most megjelent munkaügyi miniszteri rendelet egyébként azt is tisztázza, hogy a függetlenített párt- és tömegszervezeti tisztségviselők a második kategória szerinti részesedésre jogosultak.

/Folyt.köv./

- 21 -

12.38/1 L

141 szel

132

bb. 27. / március elején ... 1. folyt./ 11

Mivel a mérlegek készítése általában február végén fejeződik be, március elején országszerte megkezdődik az év végi részesedések kifizetése. Az előzetes adatok szerint a vállalatok múlt évi összjövedelme 11, ezen belül nyereségük több mint 20 százalékkal magasabb volt az előirányozottnál. Így átlagosan legalább öt-hat nappal nagyobb lesz az év végi részesedés, mint a régi mechanizmus utolsó esztendejében.

Ez azonban csak átlag, mert a nyereségek közötti különbségeknek megfelelően jelentős eltérések várhatók. A kohó- és gépiparban például a dunai vasmű sokkal jobb eredményeket ért el, mint az ózdi kohászati üzemek, vagy a Lenin kohászati művek, a budapesti rádiótechnikai gyár, a mosonmagyaróvári fémfeldolgozó vállalat és a gyár- és gépszerező vállalat nyereségesebb volt tavaly mint a magyar gördülőcsapágy művek, a hajdusági iparművek vagy a Ganz villamosági művek. Ennek megfelelően alakul majd az év végi részesedésük. A kohó- és gépipar egésze - ha az előző évről áthozott tartalékát is felhasználja - körülbelül a tavalyival azonos részesedést tud fizetni, ezen belül a kohászatban nagyobb összegekre van kilátás, mint a gépiparban.

A könnyűiparban az előzetes számítások szerint egyetlen vállalat sem dolgozott veszteségesen, s így a múlt évi munkaalapján valamilyen munkahelyen fizethetnek részesedést. A részesési alap a tervezettnél nagyobb, a minisztérium átlagában a tavalyival azonos összegű részesedéssel gazdálkodhat a könnyűipar, ami átlagban meghaladja a 20 napi bérnek megfelelő összeget. Az átlagon belüli szóródás azonban nagyobb, mint az előző években. Az átlagnál kevesebb részesedés várható a pamut-, a len-kender- és a rostiparban, ennél valamivel jobb kilátásai vannak a gyapju- és a rövidáruiparnak, átlagon felüli részesedéssel számolhat a ruha-, a cipő-, a bőr-, a papir- és a nyomdaipar. A magyar szelyemipari vállalat majdnem 20 napi bérnek megfelelő részesedéséhez hozzájárult az a kétmillió forint állami visszatérítés is, amellyel a vállalat egymillió dollár értékű tőkés exportját „premiálták”,.

Az építőipari vállalatok a számítottnál nagyobb nyereséget értek el, amihez hozzájárult, hogy a tervezettnél lényegesen kevesebb álló és forgóeszközt kötötték le.

folyt.köv./

- 22 -

12.45/11

M. Z.

13.12

bb. 27./ március elején ... 2. folyt./ 11

Kétségtelen azonban, hogy a beruházási piacon megnyilvánuló nagy kereslet miatt az építők előnyösebb helyzetben voltak, mint megrendelőik, így sok esetben válogathattak a munkák között, s könnyen hozzájuthattak nagyobb nyereséget ígérő feladatokhoz. Valamennyi építőipari vállalat oszt év végi részesedést. Az előzetes számítások szerint az idén 150-200 millió forint részesedést fizethetnek, 16-20 napi keresetnek megfelelő összeget, a tavalyi 15 nappal szemben. Az építőanyag-ipar részesedése nem magasabb a tervezettnél, s átlagban az előző évi szinten mozog.

Az országos gumipari vállalatnál egyhavi bérnek megfelelő részesedéssel számolnak, ezt azonban csökkentik a bérfejlesztésre és jutalmazásra 1968-ban már előzetesen kifizetett juttatások. A vállalaton belül meglehetősen nagyobb különbségek. A Cordatic és a Tauril gyárak átlaga körülbelül 24-30, az emegéé 14-18 nap lesz. A Palma-gyár részesedése a nyiregyházi gyár építése, az új üzemnek átadott gyártmányok miatt meglehetősen alacsony lenne, ezért az év végi részesedésüket átlagosan 14 napi bérnek megfelelő összegre egészítették ki./mti/

bb. 37. husz fokos hidegben „sétál”, a csipkéskuti ménes

vid kz/tné/ká/11 hk

1969. január 10.

Az idén különösen zord körülmények között telet csipkéskuton hazánk egyetlen hegyvidéki csikóménese. A 20 foknál hidegebb széljárta bükkfennsíknaponta 6-8 órát tartják szabadban a 2-4 éves csikókat. Ez idő alatt mintegy 30 kilométert tesznek meg, nagyjából vágóban, a hóborította hegyes-völgyes terepen. A hideg elleni védelemül valószínűsítjük „szőrbundát”, növesztenek az állatok. Napi sétájuk után természetesen meleg istállóba kerülnek. A száraz hideg a lótenyésztő szakemberek szerint különösen ellenállóvá neveli a bükkfennsíknapon tartott csikókat./mti/

12.48/11

M. Z.

13.12

- 23 -

bb. 31. sikeres gazdasági „műtét”, - megmentették a csőd előtt álló pécsi ruhagyárat

vid-kz/ká/gy/hk

1969. január 10.

a pécsi városi tanács végrehajtó bizottságának határozata alapján a múlt év őszén veszteséges gazdálkodás miatt megszűnt a pécsi ruháipari vállalat önállósága. az üzemet a kitűnően dolgozó pécsi vegyesipari vállalattal vonták össze. az annakidején sok vitát kavart ügy pénteken ismét a vb ülésén szerepelt. megvizsgálták a határozat végrehajtásának tapasztalatait, a több mint félmillió forint ráfizetéssel örökölt üzem és negyszáz dolgozójának sorsát. a vb megállapította, hogy az összevonás helyes volt. a jó gazdálkodás és termelés-szervezés eredményeként rövid néhány hónap alatt csökkent a ruháipari részleg vesztesége. különösen hasznos tanulsággal járt a kapacitás felülvizsgálása. kiderült ugyanis, hogy ezt korábban helytelenül állapították meg. a teljes esztendőre ütemezett munka tíz hónap alatt elvégezhető, ezért kellett november-december hónapokra utólag rendezést szerezni.

a ruhaüzem kapacitását az ügyes piackutatás eredményeként 1969 első negyedére hiánytalanul kitöltötték, sőt a megbízás teljesítéséhez létszámnövelésre is szükség van. gond természetesen maradt, mint például a 3,3 millió forint értékű anyagkészlet csökkentése. a 800 000 forint értékű ugyancsak elfekvő, készáru eladását ötletes intézkedéssel megoldották. a vegyesipari vállalat vezetősége saját dolgozói részére 50 százalékos árengedménnyel kiárusítást rendezett. így a kereskedelem ajánlatát figyelembevéve 15 százalékos többlet árbevételehez jutottak, ugyanakkor jól jártak a munkások is.

a vegyesipari vállalat új terveiről is számot adott a vb-nek: 1969-ben létrehozna egy olyan tanműhelyt, ahol a konfekció részlegnél keletkező maradékokat és egyéb anyagokat dolgoznak fel kifogástalan minőségben./mti/

bb. 32. már a nehéz gépeket is megbirja a fertő tó jege - naponta 35 ezer kéve nádat aratnak

vid-kz;ká/gy/hk

1969. január 10.

a fertő tó mintegy nyolcezer holdat kitevő nádtermését utoljára 1964-ben sikerült teljes egészében betakarítani. az utána következő években a kedvezőtlen időjárás miatt jónéhány száz holdon maradt lábon a nád, ami nemcsak veszteséget jelentett, hanem kedvezőtlenül befolyásolta a következő évi nádtermést is.

/folyt. köv./
13.00/gy

- 24 -

1304
1312

bb. 32. / már a nehéz.... folyt./ gy

az idén korán beállt a hó és az utóbbi napokban olyan vastagra „hízott”, a jégpáncél, hogy megbirja a nehéz gépeket is. mintegy kéttucatnyi rs-09-es traktor-vontatta nagyteljesítményű nádarató gépet állítottak munkába. naponta 35 ezer kévét vágnak le és szállítanak el a tóról. a gépesített aratás korai megkezdésével minden remény megvan arra, hogy öt év után először újra az egész termést betakarítsák, tehát több mint két és fél millió kévét kössenek. a tervek szerint az idei fertői nádtermés több mint 50 százalékat exportálják. az első export szállítmányt már utnak is indították./mti/

..

bb. 33. megkezdtek az üzemszerű termelést a mádi ridegásványőr lőben

vid-káz/ká/gy/hk

1969. január 10.

elkészült s megkezdte az üzemszerű termelést a harmadik ötéves terv legjelentősebb tokajhegyaljai ipari beruházása, a mádi ridegásványőr lő. az 53 millió forintos költséggel épült új üzemben az itthon és külföldön egyre keresettebb zeolitot, cementpótló traszt és bentonitot dolgozzák fel. az ugynevezett ridegásványokban rendkívül gazdag tokajhegyaljai új őrlőműve évente 60 ezer tonna anyagot készít majd a német demokratikus köztársaságból beszerzett nagyteljesítményű őrlőmalmaival. az őrlőmű minden gépegységét műszerekkel látták el. így a zárt rendszerekben végbemenő munka minden mozzanatát figyelemmel kísérhetik. az egyes berendezéseket automatikák irányítják. a dolgozók egészségvédelmére a pormentes helyeken, többek között az őrlőmalomknál, nagyteljesítményű porleszívó berendezéseket szereltek fel. ezek megakadályozzák azt is, hogy az őrléskor keletkező finom szemcsék a levegőbe távozva a környéket szennyezzék./mti/

..

13.05/gy

- 25 -

13092

1330

bb. 34. időjárásjelentés

tm/gy/

1969. január 10.

a meteorológiai intézet jelenti pénteken délben:

erős éjszakai fagyok

az elmúlt néhány nap során szárazföldünk és az atlanti óceán hőmérséklet-eloszlásában és alapvető időjárási folyamataiban nem történt változás. a golf-áram mentén délnyugati széllel tovább tart a meleg-áramlás, ami európa nyugati partvonalá mentén is enyhéset okoz. európa belső területein változatlanul zord hideg van. hazánkban csütörtökön változóan felhős, nyugaton borult idő volt. a pénteken reggel 7 óráig terjedő 24 óra alatt a dunántul északi felében sok helyen szállingózott a hó, vagy gyengén havazott. ugyancsak hószállingózást észleltek romhányban és kiskunfélegyházán is. a hőmérséklet csütörtökön napközben mínusz 3-9 fok között alakult ki. péntek reggelre a borult nyugati megyékben csak mínusz 5-10, másutt mínusz 10-15, a keleti országrészben sok helyen mínusz 15-20 fokig hűlt le a levegő. putnokon és szendrőládón mínusz 23 fokos fagyot észleltek. a hóviszonyokban változás nem történt. délelőtt nyugaton több helyen hódara esett. a hőmérséklet 11 órakor mínusz 3-14 fok között volt.

budapesten csütörtökön a hőmérséklet napi középértéke mínusz 6,8 fok volt, 5,9 fokkal alacsonyabb, mint a sokévi átlag.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet mínusz 5 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 769 milliméter, alig változik.

várható időjárás szombat estig: keleten kevés felhő, nyugaton továbbra is felhős idő, több helyen hódara, hószállingózás. gyenge, változó irányul szél. az erős hideg tovább tart. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet a dunántulon mínusz 8-13, máshol mínusz 13-18 fok között, helyenként mínusz 20 fok körül. legmagasabb nappali hőmérséklet szombaton mínusz 4-9 fok között.

a duna vizállása ma reggel 113 centiméter./mti/

..

13.10/gy

- 26 -

13¹⁰ 2^{del}

13¹⁰

bb. 35. zödellet a „palántaerdő”,

vid-kz/tné/ká/gy/hk

1969. január 10.

napok óta hazánk leghidegebb zónája a körösvölgy. a vidék nagyüzemi kertészkedésre berendezkedett közös gazdaságainak üvegházaiban azonban már zödellet a „palántaerdő”, több ezer asszony és leány serénykedik a tavaszi primórtermelés előkészítésén. tótkomlóson, orosháza, kondoroson és ujkígyóson csupán hajtatóházi primóraru termelésre mintegy 7-8 millió palántát nevelnek. az orosházi szabadság termelőszövetkezet földgázfűtéses hajtatóházában már több levélben zödelletnek a paradicsom és a paprika palánták. mindenütt megkezdtek a tápkockák készítését. ezekbe ültetik majd az előnevelt palántákat, hogy minél előbb piacra vihessék a vitamindús primőröket. békés megye sok községében a háztáji portákon is hozzáláttak a palántaneveléshez. egyes helyeken a közös gazdaság látja el palántával a háztáji kerteket is./mti/

..

bb. 36. tovább bővül egyes szabócs megyei községi tanácsok hatásköre

vid-kz/tné/ká/gy/hk

1969. január 10.

egyes községi tanácsok hatáskörének további bővítésére hozott határozatot pénteki ülésén a szabócs-szatmár megyei tanács végrehajtó bizottsága. tizennégy olyan községi tanácsot hatalmazott fel elsőfoku iparhatósági jogkör gyakorlásával, ahol az előzetes felmérések szerint az ehhez szükséges személyi és tárgyi feltételek már megvannak. a határozat 1969. február 1-én lép életbe. ugyanezen időtől 11 községi tanács végrehajtó bizottságának illetékes szakigazgatási szervei különböző működési engedélyek kiadására is jogosultak, 27 községi tanács pedig - egyes szakmák tekintetében - az elsőfoku magánkereskedelmi iparhatósági feladatokat is ellátja. kisvárda, mátészalka és tiszavasvári községek tanácsa felhatalmazást kapott az elsőfoku építésigazgatási hatáskör gyakorlására. korábban csak az ujfehértői községi tanács rendelkezett ilyen jogkörrel a megyében./mti/

..

13.20/gy

- 27 -

13²⁰ 2^{del}

13²⁰

bb. 38. egymillió forint nyereség - zárszámadás a kecskeméti termelészövetkezetek közös baromfitelepén

vid kz/ká/1L hk

1969. január 10.

pénteken tartotta zárszámadását a kecskeméti termelészövetkezetek közös baromfitelepe. 1968-ban a társulás a tervénél több árut adott közfogyasztásra: 14 vagon tojást, és 4 vagon pecsenyecsirkét értékesített. a bevételből származó tiszta haszon egymillió forint. a nyereségből, mint a közgyűlésen elhatározták, 800 ezer forintot osztanak szét a társ-gazdaságok között. tovább korszerűsítik a telepet. a rendelkezésükre álló hely gazdaságosabb kihasználásával az előző évinél mintegy 30 százalékkal növelik az árutermeletst./mti/

bb. 39. kivonultak a műtrágyaszóró gépek a duna-tisza közli gabonaföldekre

vid kz/tné/ká/1L hk

1969. január 10.

a ragyogó hidegfényű napsütésben éled a határ a duna-tisza közén: a gabonaföldekre kivonultak a műtrágyaszóró gépek. a hótakaró nélküli gabonák ugyanis rendkívüli módon megsínylik a száraz hideget. jelenlegi állapotukból ítélve úgy-szólván valamennyit fejtrágyázni kell majd, hogy a tavaszi sarjadás megfelelő legyen. a fagyos földeken könnyen mezoznak a gépek, s nem esik kár a gabonákban sem./mti/

bb. 40. lesz elég magyar szakember a paksi atomerőműhöz - véget éri az atomtechnikai ankét

t tz/nné/1e/1L hk

1969. január 10.

pénteken kora délután befejeződtek a technika házában az első országos atomtechnikai ankét tanácskozásai.

szabó ferenc, a központi fizikai kutatóintézet főosztályvezetője arról számolt be, milyen kutatások folynak az intézetben a nyomott vizes reaktor fejlesztésével kapcsolatban. dr. zettner tamás, a villamosenergiaipari kutatóintézet helyettes igazgatója pedig az első magyar atomerőmű előkészítése és létesítése terén a veiki-re háruló feladatokról adott képet.
/folyt.köv./

- 28 -

14.35/qy
1441 Jel/
1550 Du

bb. 40. / lesz elég magyar ... folyt./ 11

ezután csom gyula, a budapesti műszaki egyetem oktató reaktorának főmérnöke tartott előadást azokról a kutatási és oktatási feladatokról, amelyekre ez a reaktor módot ad. elmondta többek közt hogy az atomerőművekkel kapcsolatos elméleti oktatás a budapesti műszaki egyetemen már több mint egy évtizede megkezdődött, de a gyakorlati képzés lehetőségei elmaradtak az igények mögött, amelyek pedig állandóan növekednek. az egyetem oktatóreaktorának tulajdonképpen a lehetőségek és az igények közötti lükt kell átidalnia, megtarelve a gyakorlati oktatás lehetőségét is. az első, gyakorlatilag is képzett szakember gárda előreláthatólag 1970-71 táján kerül ki a műszaki egyetemből. a magyar atomerőmű-szakemberek létszáma ekkor remélhetőleg eléri majd az ötvenet, 1975-ig a paksi atomerőmű üzembehelyezéséig azonban feltételezőleg megközelelti a 200-at is. ezenkívül folyamatban van már ezen a területen a mérnök-továbbképzés is, kifejezetten azzal a céllal, hogy a paksi erőműben végzendő munkára készítsen fel megfelelő szakembereket. mindenesetre biztosítottak látszik, hogy mire az első magyar atomerőmű megkezdni működését elég magyar szakember lesz ott az energiatermelés irányítására.

a háromnapos megbeszélés eredményeit szabó benjámín, a nehézipari minisztérium főosztályvezetője, az atomerőmű-beruházás miniszteri megbízottja foglalta össze.

- az elhangzott előadásokból - mondotta - egyértelműen kitűnt, hogy az atomenergiafejlesztés területén a korábbi bizonytalankodás után az elmúlt négy-öt évben nemzetközi méréteknél rendkívül intenzív munka kezdődött, ami kétségbevonhatatlanul az atomerőművek gyorsított létesítését is jelenti. bizonyítja ezt, hogy a nemzetközi atomenergia ügynökség felmérése szerint már az 1967-ben megrendelt 300 megawattnál nagyobb teljesítményű erőművek között az atomerőművek aránya elérte a 60 százalékot.

- a paksi erőmű létesítésének elhatározásával hazánkban megkezdődött egy hosszú távú és nagymértékűnek mondható atomerőmű-építési program, amelynek sikere attól is függ, hogy már most mennyire vesszük komolyan a szakemberképzést, valamint a hazai kutatói, tervezői, gyártási, építési, szerelési és üzemeltetési bázis megteremtését. éppen ezért a jövőben az eddiginél nagyobb súlyt kell fektetni a műszaki közvélemény folyamatos tájékoztatására és a megfelelő vita lehetőségek megteremtésére - hangoztatta az atomerőmű-beruházás miniszteri megbízottja.

/folyt.köv./

- 29 -

14.45/1L
1450 Jel/
1550 Du

bb. 40./ lesz elég magyar... 2. folyt./ 11

délután a tanácskozás résztvevői a budapesti műszaki egyetem oktató-reaktorának építését tekintették meg, majd a technika házában atomtechnikai tudományos filmek vetítését véget ért a háromnapos ankét./mti/

bb. 41. rendelet az iparjogvédelmi illetékekről

1 st/tm/1e/11 h

1969. január 10.

a pénzügyminiszter rendeletet adott ki, amelyben módosította az illetékekre vonatkozó korábbi jogszabályt. megváltozott - emelkedett - a szabadalmak, a védjegyek, az ipari minták illetéke.

a rendelkezés elsősorban a vállalatokat érinti, mert ha a felaláló egyéni leg jelent be szabadalmát, az új illetéknek csupán a felát fizeti. a magasabb illeték egyébként a vállalatok nyereségét sem befolyásolja, mert az illetéket a műszaki fejlesztési alappól fizetik.

az emeléssel az eddigi igen alacsony hazai iparjogvédelmi illetékeket közelebb hozták a külföldön kialakult értékekhez. a módosítást az is szükségessé tette, hogy nagymértékben változott az iparjogvédelmi bejelentések színe, nem ritka az olyan szabadalmi bejelentés, amely 180-200 oldalnyi leírást tartalmaz. ez megnövelte az iparjogvédelmi foglalkozó apparátus munkáját, fokozta a kiadásokat.

az országos találmányi hivatal felhívja az érintetteket, miként iparjogvédelmi bejelentéseket tesznek, tanulmányozzák át az illetékekről szóló rendeletet, amely a magyar közlöny 1968. évi 107. számában jelent meg./mti/

--

- 30 -

14.47/11

1502 mel/
1500 Dny

bb. 42. a tanuk díjazásának rendezése

1 bc/lk/za/gy/hk

1969. január 10.

az igazságügyminiszter rendeletet adott ki, amelyben a tanuk díjazásának kérdéseit szabályozza.

a rendeletet a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság vagy az annak megbízásából eljáró más szerv idézésére megjelent tanu, valamint, a hatósági tanu díjazására kell alkalmazni. az e rendeletben foglaltak azonban megfelelő irányadók az államigazgatási, a szabálysértési, a gazdasági döntőbírózottsági és a munkaügyi döntőbizottsági eljárás során megidézett tanuk díjazására is.

a tanuként megjelent munkaviszonyban álló dolgozó, illetőleg közös műhelyben dolgozó kisipari szövetkezeti tag részére a munkáltató, illetve a kisipari szövetkezet az erre vonatkozó szabályok szerint - munka törvénykönyve, stb. - a munkából elmulasztott teljes időre átlagkeresetét köteles fizetni. az igazságügyminiszteri rendelet viszont kimondja, hogy mezőgazdasági termelők szövetkezet tagját, a kisipari szövetkezet be-dolgozó tagját, az önálló kisiparost és kiskereskedőt a munkából elmulasztott teljes időre a kiküldetését elrendelő szerv - bíróság, stb. - részesíti díjazásban, ha erre a tanu igényt tart.

a tanu részére a megjelenésével szükségképpen felmerült utiköltséget is meg kell téríteni. ha a lakóhelyről való elindulás és az oda visszatérés időpontja közötti időtartam a nyolc órát meghaladja, a tanut az átlagkereseten kívül ellátási költség is megilleti.

lényeges rendelkezés az, amely szerint a tanu nem kötelezhető arra, hogy a kihallgatás helyére az éjszakai órákban - 23 óra és 5 óra között - utazzék. ha a tanu - a közlekedési viszonyok miatt - már a kihallgatását megelőző napon megérkezett a kihallgatás helyére, kérelmére az ellátási költségen felül az állami szerv kezelésében álló szálloda igazolt díját is meg kell téríteni. az állami szerv kezelésében álló szállódával azonos elbírálásban részesül a fizető vendégszolgálat intézménye is.

a tanu részére nem jár utiköltség, ellátási és szállásköltség, ha az a szerv, amelynek a tanu tagja, illetőleg alkalmazottja, a tanu költségét kiküldetési költségként vagy más módon megtéríti./mti/

--

- 31 -

14.50/gy

1502 mel/
1600 Dny

bb 45. magyar-román kulturális megállapodásokat írta alá
budapesten

t vt/gk-lm zs

1969. január 10.

Budapesten a művelődésügyi minisztériumban pénteken alá-
írták a magyar-román kulturális és tudományos együttműködés
1969-1970 évekre szóló munkatervét, valamint a két ország kö-
zött egyetemi és főiskolai hallgatók, aspiránsok cseréjéről szó-
ló egyezményt. az okmányokat magyar részről molnár jános műve-
lődésügyi miniszterhelyettes, román részről vasilé gliga kultúr-
miniszter-helyettes írta alá.

az aláírásnál jelen volt dr. orbán lászló, a művelődésü-
gyi miniszter első helyettese, dr. farádi lászló, az egészségü-
gyi miniszter első helyettese, dr. posta endre, a kulturális
kapcsolatok intézetének ügyvezető elnöke, továbbá a külügyi-
minisztérium, a művelődésügyi minisztérium, a kki több vezető mun-
katársa, kulturális, társadalmi életünk más ismert személyiségei.

megjelent dimitru turcus, a román szocialista köztársas-
ság budapesti nagykövete és a hazánkban tartózkodó román kül-
dötség is.

az aláírt új együttműködési munkaterv jelentősen bővíti
a kulturális és tudományos kapcsolatokat a román szocialista
köztársasággal. tovább bővül a felsőoktatási intézmények közvet-
len kapcsolata. sor kerül színházi együttesek vendégszereplésé-
re és reprezentatív kiállítások kölcsönös bemutatására. a két
ország felszabadulásának 25. évfordulóját kölcsönösen több kul-
turális rendezvényt ünneplik meg.

az egyetemi és főiskolai hallgatók, valamint aspiránsok
cseréjéről szóló egyezmény lehetővé teszi ösztöndíjas hallgatók
cseréjét képzés céljából, s előmozdítja az együttműködést a tu-
dósképzésben és tudományos fokozatok megszerzését egymás orszá-
gában.

a tárgyalásokon elvi megállapodás született arról, hogy a
közeljövőben a felek egyezményt kötnek, amelynek alapján kultu-
rális központokat létesítenek a két ország fővárosában.

/folyt.köv./

15.14/lm

15.21.201

16.01.201

- 32 -

bb 45. /magyar-román... 1. folyt./-lm

az ünnepélyes aktust követő beszédében molnár jános hang-
súlyozta:

- a két egyezmény, illetve munkaterv kulturális kapcsola-
tink fejlődésének újabb jelentős állomása. az elmúlt 1968-as
esztendőben kapcsolataink a felszabadulás óta a legélénkebbek
voltak. a most aláírt munkatervben további fejlesztést irányoz-
tunk elő. növekszik az egymással közvetlen kapcsolatba lépő
intézmények száma. az eddigiek mellé közvetlen kapcsolathoz lép
a kolozsvári és a pécsi, a temesvári és a szegedi egyetem. elő-
reléptünk bizonyos új formák és módszerek kialakításában is.
hasznos eszköz lesz például a magyar-román történész vegyes bi-
zottság létrehozása, vagy román és magyar lektorok alkalmazása
a budapesti, illetve bukaresti egyetemeken. nagy jelentőséget
tulajdonítunk annak, hogy a mostani tárgyalásokon elvi megáll-
podás született arról: kölcsönösen kulturális központokat, mű-
velődési házakat hozunk létre bukarestben, illetve budapesten.
nem kétséges, hogy ezeknek az intézményeknek nagy szerepe lehet
abban, hogy még jelentősebb lépéseket tegyünk kulturális kapcsola-
tink fejlesztésében. a most aláírt munkaterveken végigvont
az a törekvés is, hogy méltóképpen emlékezzünk meg országaink
felszabadulásának évfordulójáról. ezek az évfordulók, valamint
lenin születésének 100., a magyar tanácsköztársaság létrejötté-
nek 50. évfordulójáról való megemlékezés még mélyebb politikai
tartalommal töltheti meg kapcsolatainkat.

vasilé gliga egyebek közt rámutatott: az 1968-ban elért
kiemelkedő eredmények igen örvendetesek számunkra is. úgy érez-
zük, jó alapul szolgálnak a még mélyebb és még szorosabb kultu-
rális együttműködésre az 1969-70-es években, annál is inkább,
mert ezekben az esztendőkből országaink felszabadulásának negyed-
százados jubileumát is ünnepljük. ha folyamatosan dolgozunk a
tudományos és kulturális együttműködés kiterjesztéséért még mé-
lyebb baráti kapcsolatokat teremthetünk a román és a magyar nép.
a román szocialista köztársaság és a magyar népköztársaság között.
biztosíthatom önöket, a román fél mindent el fog követni, hogy
a most aláírt megállapodásokban foglaltakat teljesítse.

/folyt.köv./

15.30/lm

16.01.201

- 33 -

bb 45. /magyar-román... 2. folyt./-lm

az aláírás után molnár jános a város ligeti gundel étteremben ebédet adott a vasilé gliga vezette román küldöttség tiszteletére.

ilku pál művelődésügyi miniszter pénteken hivatalában fogadta vasilé gliga külügyminiszter-helyettesét. ugyancsak fogadta a román delegáció vezetőjét dr. rosta andre, a kulturális kapcsolatok intézetének ügyvezető elnöke.

este dimitru turcus, budapesti román nagykövet - a két ország közötti új kulturális munkaterv aláírása alkalmából - a nagykövetségen koktélt adott, amelyen a tárgyalásokon részt vett két küldöttség vezetőin és tagjain kívül megjelent politikai, kulturális és társadalmi életünk több ismert képviselője./mti/

bb 42. korszerűsítik a budapesti játszótereket

i hi/gk-lm zs

1969. január 10.

a főváros zöldterületein, parkjaiban 661 játszótér van, ahol több mint négyezer különféle játszó felszerelés - vasbeton ping-pong asztal, mászógerenda, kombinált tornaállvány, mászó-rakéta stb. - biztosítja a gyerekek gondtalan időtöltését. a sűrűn lakott belső kerületekben azonban aránylag kevés a zöldterület és a játszótér. a gyerekek igényeinek kielégítésére 1969-ben korszerűsítik a klauzál téren, az árpád-hídi lakótelepen, a csepeli béke téren és csillag-telepen, a pesterzsébeti csarnok téren, az újpesti január 10. téren, kőbányán a harminc utcai lakótelepen és a csajkovszkij-parkban, továbbá az albertfalvi és a bécsi uti lakótelepen lévő játszótereket.

a korszerűsítés során lehetőséget teremtenek a gyermekek ügyességét fejlesztő sportolásra is. olyan labdázó tereket rendeznek be, ahol télen korcsolyázni is lehet./mti/

15.45/lm

- 34 -

14080m

bb 44. a győri magyar vagon- és gépgyárban tartotta ülését a vasas szakszervezet elnöksége

vid -lm kz

1969. január 10.

pénteken győrtött a magyar vagon- és gépgyárban tartotta kibővített ülését a vasas szakszervezet elnöksége. délelőtt a vagongyárban knausz lászló termelési igazgató fogadta az elnökség tagjait, közöttük nemeslaki tivadart a szakszervezet főtitkárát, háner józsefet a szakszervezet elnökét a vasas szakszervezet titkárait és alelnökeit, a szakszervezet központi apparátusának osztályvezetőit. az igazgató tájékoztatta az elnökség tagjait a magyar vagon- és gépgyár elmúlt évi eredményeiről, a megvalósulás előtt álló járműprogramról, az ezzel kapcsolatos gyári feladatokról. az elnökség tagjai behatóan érdeklődtek a vasúti kocsik, valamint a közúti jármű gyártás jövő terveiről és több kérdést tettek fel a munkaerő helyzettel kapcsolatban. a kérdésekre knausz lászló illetve port árpád az mszp vagongyári pártbizottságának titkára válaszolt. az elnökség tagjai ezután megtekintették az új motorgyártó csarnokot, délután pedig a gyár szakszervezeti tanácsának tevékenységét értékelték./mti/

bb 46. mezőgazdasági „házigyárt”, vásáro munko laszországból - dr. gergely istván miniszterhelyettes előadása a magyar sajtó házában

t jf/j-lm ie

1969. január 10.

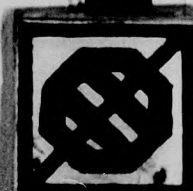
pénteken a magyar sajtó házában dr. gergely istván mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszterhelyettes a mezőgazdaság műszaki fejlesztésének helyzetéről és az ezzel kapcsolatos feladatokról tájékoztatta az újságírókat. elmondotta: a mezőgazdaság most éli át a maga sajátos technikai forradalmát. új növény- és állatfajták, hibridek születnek, modern termelési technológiákat vezetnek be, és a mezőgazdaság - különösen az új gazdaságirányítási rendszerben - egyre több száttal kapcsolódik az iparhoz. a gazdaságok évente 20 milliárd forint értékű ipari eredetű anyagot használnak fel. nagyrészt az iparon mulik, hogy a következő években a mezőgazdaság milyen mértékben válik vásárlójává.

/folyt.köv./

16.00/lm

- 35 -

16080m

bb 46. /mezőgazdasági... 1. folyt./-lm

a lényeges műszaki fejlesztési feladatok közé tartozik a szarvasmarhák és a sertések iparszerű tartására való fokozatos áttérés és az új tenyésztési technológiák kialakítása, egyrészt a már meglévő épületeket kell korszerűsíteni úgy, hogy befogadhassák a modern technológiai berendezéseket. másrészt pedig ki kell alakítani az iparszerű hizlalást szolgáló komplex telepeket és műszaki rendszereket. hazánkban részben külföldi szerkezetek, berendezések felhasználásával több helyen épült modern sertés- és tehenészeti telep; ezek nálózatát fokozatosan szűkítik majd ki az ország különböző vidékein. a beruházásoknál elég sok gondot okoz a szűk kivitelező kapacitás, az igényekhez jól alkalmazkodó tervváltozatok, és az építőanyag hiánya. eljött az ideje annak, hogy a mezőgazdaságban is megteremtsek az iparosított, szerelés jellegű építkezések műszaki feltételeit. egyre inkább előtérbe kerülnek az ipari háztelkek-hoz hasonló megoldások. idén cslaszországból behozzuk az első mezőgazdasági „háztelket”, amelyben a legszükségesebb gazdasági épületek elemelt, tartozékait állítják majd elő. a nem fontos lépéseket tett a farost- és faforgácslap-gyártás növelésére, idén hozzávetőleg 100 000 négyzetméter alapterületű mezőgazdasági létesítményt emelhetnek fapanelekből.

az állattenyésztéssel kapcsolatos fejlesztési feladat még az immár krónikus szalasz takarmányhiány enyhítése. a jelenlegi 19-20 mázsáról hódankint legalább 30-40 mázsára kell növelni a betakarított termést és három-négyszeresére kell növelni a takarmányok fehérje-tartalmát. ezzel egyidőben kell javítani az állatok takarmányhasznosításán, mert jelenleg a hazai gazdaságok a sertésnus minden kilójának előállításánál 1-1,2 kilogrammal több takarmányt használnak fel, mint a fejlett mezőgazdasággal rendelkező országokban. a felhasznált takarmány mennyisége még mindig 45-50 százalékkal haladja meg az indokolt biológiai szintet./mt1/

16.20/lm

16.20
18.5.12

- 36 -

bb 47. január 11, a selyemipari dolgozók első szabad szombatja - „szellem-műszak”, a hungaria jacquard gyárban

i sz/tr-lm 1e

1969. január 10.

hivatalosan 1969 január 1-től a selyemiparban bevezették a rövidített munkahetet, s az első szabad szombat január 11. így a magyar selyemipari vállalat csaknem hétezer dolgozója jut több szabadidőhöz. tekintettel arra, hogy a többi textilüzemhez hasonlóan a selyemgyárak is három műszakban dolgoznak, különösen nagy feladatot jelentett úgy rövidíteni a munkaidőt, hogy a termelés ne csökkenjen, sőt emelkedjék. azt tervezik, ugyan, hogy szemben a tavalyi 45 millió négyzetméterrel ez évben több mint 50 millió négyzetméter selymet gyártsanak.

a rövidített munkahetet a vállalat mind a 9 gyáregységében egyidőben vezetik be, minden második szombaton leáll az üzem, így hathetenként négy szabadszombatjuk lesz a dolgozóknak, tekintettel arra, hogy szombat éjszaka már eddig sem dolgoztak. a leghosszabb hétvége azoknak jut, akik pénteken 2-kor abbahagyják a munkát és csak hétfőn este kezdik ismét a műszakot. minden gép azonban ekkor sem pihen. a vállalat vezetői külföldi példa alapján elhatározták, kipróbálják, hogy tudnak-e egyedül is dolgozni a legkorszerűbb automatagépek. a hungaria jacquard gyár svájci gyártmányu gépeinek egy csoportján végeztek kísérleteket és ennek alapján úgynevezett szellem-műszakot vezetnek be. természetesen ekkor sem a „szellemek”, dolgoznak, csupán arról van szó, hogy csekély felügyelet mellett hagyják járni a gépeket, amelyeket erre megfelelően előkészítenek. kipróbálták ugyanis, hogy a nagyméretű teli vetülékszövő 16 órai üzemhez is elegendők. a hétvégi utolsó műszakon ezeket szerelik fel azt a 138 gépet, amelyeknél mindössze két szövőné tart felügyeletet, s ilyenkor csupán azt a két-háromféle textiliát szövik, amelynél szálszakadás a legritkábban fordul elő. a következő munkanét kezdetekor két-három órával előbb bemennek dolgozni a művezetők, hogy a hibás gépeket rendbehozzák.

1969-re hatvan „szellem-műszakot”, terveztek a kijelölt 138 géppel. ez azonban felvetette azt a gondolatot is, hogy a későbbiekben ilyen, vagy hasonló megoldásokkal, munkaerőátcsoportosításokkal esetleg hét közben megszüntethető az éjszakai műszak./mt1/

16.45/lm

- 37 -

16.45
18.5.12

bb 48. európai hírű mezőgazdasági berendezés licencét vásárolták meg - Kovács Andornak, az agrótröszt igazgatójának nyilatkozata

t jf/j-ju ie hk

1969. január 10.

pénteken az agrótröszt-nél licencvásárlási szerződést írtak alá: a holland hessen-típusú takarmányprés gyártási jogát sikerült biztosítani a mosonmagyaróvári mezőgazdasági gépgyár számára. a licencvásárlással kapcsolatban Kovács Andor, az agrótröszt igazgatója - a szerződés egyik aláírója - az MTI munkatársának elmondotta:

a hazai mezőgazdaságnak egyre inkább szüksége van olyan takarmánypreles berendezésre, amely lehetővé teszi a takarmány biológiai értékének megőrzését. ilyen típusokból mindeddig nem tudtuk kielégíteni az igényeket, ezért került sor az európa-szerződésért hessen-licenc megvásárlására. a szerződéskötés közvetítésére a mosonmagyaróvári mezőgazdasági gépgyár kérte fel az agrótröszt-öt, amely a külkereskedelmi minisztérium elvi engedélyének birtokában, egyúttal saját külkereskedelmi jogával élve kezdte meg a tárgyalásokat az üzlet lebonyolítására. előbb több hessen-berendezést pro-báltak ki hazai körülmények között, majd a megfelelő eredmények ismeretében - a KGM illetékes műszaki vezetőinek elismerk nyilatkozata után - vette meg a mosonmagyaróvári üzem a licencet, amelynek alapján még az idén el akarja készíteni a berendezés mintapéldányát.

arra a kérdésre, hogy a szerződéskötésben valamilyen formában közvetlenül érdekelt-e az agrótröszt, az igazgató így tájékoztatott: - a külkereskedelmi szerződés létrehozásával kapcsolatos költségeink megtérültek, ezúttal azonban kizárólag mint közvetítők jártunk el a hazai gépigények kielégítése érdekében. sem a gyárhoz, sem pedig a licenceladóhoz ezzel a szerződéssel kapcsolatban nem fűz bennünket semmiféle elkötelezettség vagy szerződés. /mti/

16.50/ju

xl
1845 Dm

-38-

bb 49. csehszlovák termelőszövetkezeti gazdák a kondorosi dolgozók tsz-ben

vid kz/ká-lm hk

1969. január 10.

a kondorosi dolgozók tsz évek óta testvérszövetségi kapcsolatot tart a csehszlovákiában levő nagyszlovák termelőszövetkezettel. a két kollektív gazdaság vetőmaggal, gépaikat és eszközökkel, szakmai tanácsokkal, munkamódszer átadással segíti egymást. időnkint küldöttséget cserélnek, hogy a tagság megismerje egymás életét, munkáját. a kondorosiak nemrég érkeztek haza a nagyszlovák termelőszövetkezetből, pénteken pedig onnan érkeztek viszontlátogatásra harmincan. a dolgozók tsz vezetői és tagjai meleg barátsággal fogadták a vendégeket. /mti/

bb 50. elhunyt schneider ferenc

k pr/hné-lm zs

1969. január 10.

a párt és a munkásmozgalm régi harcosa, a szocialista hazáért érdemrend kitüntetettje. hamvasztás utáni búcsúztatását szerdán 14 órakor tartják a rákoskeresztúri köztemetőben.

mszmp 6. kerületi bizottsága
vas- és fémipari dolgozók
szakszervezete /mti/

bb 51. elhunyt major henrik

k pr/hné-lm zs

1969. január 10.

a párt és a munkásmozgalm régi harcosa, a szocialista hazáért érdemrend kitüntetettje. temetése hétfőn 14 órakor lesz a rákoskeresztúri köztemetőben.

mszmp 6. kerületi bizottsága

mti/

16.55/lm

1709
No

-39-

bb 52. az idei első szovjet turistacsoport dunaujvárosban

vid-fm/tné-ju ká la

1969. január 10.

pénteken dunaujvárosba érkezett az idei első szovjet turistacsoport. a 34 vendéget az idegenforgalmi hivatalban köszöntötték.

a múlt évben összesen 274 turistacsoport járt első szocialista városunkban, s az idén hasonló számban várnak érdeklődőket a szovjetunióból. /mti/

--

bb 53. a kisz jubileumi pályázatának értékelése pécsen

vid-fm-ju ká la

1969. január 10.

a kisz baranya megyei bizottsága pénteken értékelte a kisz megalakulásának félszázados jubileuma alkalmából megírdetett irodalmi és képzőművészeti pályázatot. összesen tizenkilenc mű került a zsűri elé, és közülük négy irodalmi alkotás, - kisregény, novella, - továbbá két képzőművészeti pályamű - grafika, - tusrajz-sorozat - ért el helyezést. a képek a kisz-bizottság tulajdonába kerültek, és azokat kiállításon mutatják be. a díjnyertes írások közléséről ugyancsak a kisz gondoskodik. /mti/

--

bb 54. „aranykerék”, -plakett a legjobb vas megyei üzemi kisz-szervezeteknek

vid-fm/ju ká la

1969. január 10.

a kisz vas megyei bizottsága „aranykerék”, -plakettal alapított a legjobb üzemi kisz-szervezetek, kollektívák jutalmazására. az 1968. évi teljesítmény alapján a napokban négy ifjúmunkás kollektívának adták át a kitüntetést. közöttük van a szombat-nelyi cipőgyár 19 tagú, hétszeres szocialista zója női brigádja. /mti/

--

17.00/ju

-40-

1969.01.10
Dny

bb 55. ötven éve vette át a kaposvári munkástanács a somogyi hírlapot

vid-fm/mné-lm ká

1969. január 10.

a szociáldemokrata párt somogy megyei szervezetének határozata alapján 1919. január 10-én a kaposvári munkástanács átvette a somogyi hírlapot. a somogyvármegye 1919. január 13-i száma többek között így ír erről: „a munkástanács megbízottai megjelentek a somogyi hírlap tulajdonosánál, s közölték vele a munkástanács határozatát, „a munkástanács értesítése szerint a lap ezentúl a somogy megyei szociáldemokrata párt hivatalos lapja, „

a munkástanács a lap szerkesztésével gerő mandát bízta meg, a felelős kiadó pedig tóth lajos és kovács miksa volt. a somogyi hírlapot először a kaposvári munkástanács, majd a somogy megyei szociáldemokrata párt jelentette meg. a lap fontos szerepet töltött be a megye munkásságának felvilágosításában, mozgósításában, hasábjain jelentek meg latinka sándor első cikkei. /mti/

--

bb 57. fotók a lengyel sajtóból

ttf/tr-lm zs

1969. január 10.

első alkalommal szerepelnek budapesten önálló kiállításon a lengyel sajtófotósok munkái. a bemutató színhelye az mti tanács körüli vadászernő terme, ahol péntek délután nyitotta meg a tárlatot dr. léderer frigyos, a magyar távirati iroda fő-szerkesztője. megjelent az eseményen ireneusz wilga és jenny barnert, a budapesti lengyel nagykövetség első, illetve második titkára, valamint danuta rago, a lengyel újságíró szövetség fotóklubjának titkára, aki a kiállítás rendezésére érkezett fővárosunkba.

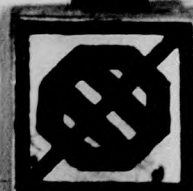
rangos gyűjteményt láthat a közönség. a képek az élet, a mindennapok megannyi elcsesett pillanatát örökítik meg - közép-pontban az emberrel. a lengyel napilapokban, képes folyóiratokban publikált fotók témái sok területről valók: munka, sport, pihenés, szórakozás, tanulás, honvédelem. a kiállítás február elejéig tekinthető meg. /mti/

--

17.04/lm

- 41

1969.01.10
Dny

bb 56. újabb tizenhat művészi mellszobor kerül a margitszigetre -
elkészült a művészsétány fejlesztési terve

1 hl/gk-ju zs la

1969. január 10.

a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága jóváhagyta a margitszigeti művész-sétány fejlesztési tervét. a művész-sétányt jelenleg huszonkét mellszobor díszíti, s a felmérések szerint még 18-20 portré helyezhető el esztétikusan, rövidesen állítólag szobadaktéri szoborbemutató park is létesül a margitszigeten, s ez a művész-sétány nagyobb arányú fejlesztésének még nagyobb határát szab. az elképzelések szerint a panteonszerű együttesbe csak a legkiválóbb művészek szobrai kerülnek. ezuttal tizenhat olyan író és művész portréjának elhelyezéséről született döntés, akiknek munkássága meghatározta és jellegzetesen képviselte korunk leghaladóbb társadalmi és művészeti törekvéseit.

íróink, költőink közül az elkövetkező tíz évben művészi portrét kap balassi bálint, a magyar késő-renaisszánsz nagy költője, halálának 375. évfordulója alkalmából; vörösmarty mihály születésének 175., petőfi sándor és jókai mór, születésük 150. évfordulója alkalmából; józsef attila első kötete, a „szépség költő dusa”, megjelenésének 50., és radnóti miklós, születésének 50., valamint halálának 25. évfordulója. madách imre egész alakos bronzszobrát nem a művész-sétányon, hanem a lebontott ybl-füldő helyén állíttatják fel még ebben az évben.

képzőművészeink közül a következők mellszobrai kerülnek a művészeti panteonba: izsó miklós, a magyar szobrászat nemzeti stílusának megteremtője; barabás miklós, a kiatalkuló nemzeti festészet kimagasló alakja; szinyei-merse pál, a magyar festészet európai viszonylatban is kimagasló mestere; kernstok károly, az új törekvéseket szorgalmazó, nyolcok, művészcsoporthoz vezető lakija; ferenczy béni szobrászművész, a tanácsköztársaság művészeti direktóriumának tagja.

építőművészek: pollack mihály, a hazai klasszicista építészet irányító alakja, születésének 200. évfordulója: ybl miklós, aki magas művészi szinten járult hozzá budapest városképének kialakításához, és techner ödön, a műveiben megnyilvánuló haladó szellem: építészet elismeréséül.

a zeneművészek közül binari jános portréja elkészült, felavatására születésének 205. évfordulója alkalmából - még az idén sor kerül; kodály zoltán mellszobra ugyancsak elkészült, s ezt is még az idén elhelyezik a margitszigeten. /mti/

17.15/ju

-42-

17.15/1969
1969. Jan. 10.

bb 58. ki látta a balesetet?

tm-lm zs

1969. január 10.

1969. január 10-én reggel 5 órakor a 7. kerület lenin körút és a majakovszkij utca kereszteződésénél levő villamos megállóban egy 6-os villamos halálra gázolta suján nándor 50 éves budapesti lakost. a budapesti rendőrfőkapitányság közlekedérendészete kéri azokat, akik a balesetet látták, hogy a körülmények tisztázása céljából jelentkezzenek telefonon a 220-848, 148 mellékállomáson, vagy személyesen a 14. kerület hungária krt. 149. 1. emelet 104. szám alatt. /mti/

bb 59. a budapesti lengyel kultúra

1 vt/gk-lm zs

1969. január 10.

stanislaw wyspianski, a nagy lengyel drámaíró, költő és festő-művész születésének 100. évfordulója alkalmából január 13-án emlékestet rendez, amelyen dr. kovács endre kossuth-díjas irodalomtörténész méltatja wyspianski életművét. a megemlékezést fiúbemutató követi.

a január 14-én sorra kerülő irodalmi est műsorában a lengyel irodalom legjobb alkotásai szerepelnek, a virágénekek-161 napjaink költészetéig és prózairodalmáig. az esten közreműködik surányi ibolya előadóművész, elbert jános irodalomtörténész és antal imre zongoraművész. /mti/

bb 60. a magyar vöröskereszt országos elnöksége

k ms/hné-lm zs

1969. január 10.

szerdán gagesi kiss pál akadémikus elnöklésével ülést tartott. az elnökség rostás istván főtitkár előterjesztése alapján foglalkozott a vöröskereszt képes havi folyóiratának, a 230 000 példányban megjelenő családi lapnak munkájával. az elnökség a tisztviselési mozgalom szervezetének tapasztalatait és továbbfejlesztésének új módszereit, lehetőségeit is megvitatta. /mti/

17.16/lm

- 43 -

17.16/1969
1969. Jan. 10.

bb 61. halálos áramütés

1 vt/gk-ju zs la

1969. január 10.

a csepel vas- és fémművek martin-üzemében molnár frigyás 38 éves darukezelő, budapesti lakos illetéktelenül a hibás áram villamos berendezéséhez nyúlt, s halálos áramütés érte. a baleset körülményeinek tisztázására vizsgálat indult. /mti/

bb 62. közlekedési balesetek

1 vt/gk-ju zs la

1969. január 10.

a xvi. kerületben, sashalmon a szabadság ut 15-17. szám előtt iglói árpád, 48 éves gépkocsivezető tehergépkocsival szabálytalanul került és elütötte kafcsák lajos 37 éves uttisztítót és két gyalogost. a baleset következtében kafcsák lajos életveszélyes sérülést szenvedett. a két, könnyen sérült gyalogost elsősegélyben részesítették a helyszínen. a tehergépkocsi vezetője ellen eljárás indult.

a vi. kerületben, a népköztársaság utja és az eötvös utca kereszteződésénél nagy lajosné 80 éves nyugdíjas figyelmetlenül ment át az uttesten és egy személyautó elütötte. az idős asszony súlyosan megsérült.

a xi. kerület fehérvári ut és a schönherz zoltán utca kereszteződésénél holcska andrás 57 éves segédmunkás, budapesti lakos figyelmetlenül, szabálytalan helyen ment át az uttesten és elütötte egy teherautó. a mentők súlyos sérüléssel szállították kórházba. /mti/

17.25/30

11³⁰
1900 Duj

-44-

bb 63. importkábeli akart lopni - két évi szabadságvesztésre ítélték

vid fm-lm ká

1969. január 10.

gloncozi ernő 21 éves tomori lakos rendszeres munkát nem vállalt, a kábeli hulladékgyűjtéssel foglalkozott. alighogy betöltötte rablás és lopás miatt rá kiszabott hosszabb büntetését, máris újabb bűncselekményt követett el. bátyja loyaskocsi-jával hulladékvasat gyűjtött a kazincbarcikai szénosztályozó területén. a transzformátorház mögött egy hosszabb villamoskábeli vett észre s elhatározta, hogy a sok ólom és réz tartalmú vezetőket egyrészt elviszi. a nála levő háltával az olasz importból származó kábel - amely méterenként több mint ezer forintba kerül - darabolni kezdte. a dolgozók azonban tettenérték, s a kábel eltulajdonítását megakadályozták.

a miskolci járásbírósg gloncozi ernőt, mint visszaeső bűnöst, a társadalmi tulajdoni károsító lopás kísérletéért két évi szabadságvesztésre és a közútyek gyakorlásától három évi eltiltásra ítélte. /mti/

bb 65. szerdáiig nem lesz nagyobb fennakadás a vízellátásban - van elég tüzező a fővárosban - lábatlannál a duna egész vízük-rét uszó jégtáblák fedik

3 so-hbj/lk-lm 1e

1969. január 10.

a meteorológia nem sok jóval biztat. számolni kell azzal, hogy a dunán tovább növekszik és vastagodik a jégpáncél. a pénteki jelentések szerint egy nap alatt újabb 10 kilométerrel hosszabbodott a jégmező. most már apatintól fajszig, összesen 115 kilométer hosszú szakaszon áll a jég, s ennek nagyobb része - 82 kilométer - a magyar szakaszt fedi. kedvező viszont, hogy a jégpáncél egyenletes, nincsenek torlaszok a jég alatt szabadon folyik a víz. rajka és fajszi között erősödött a zajlás, a lábatlannál összefüggő mederben pedig már a folyó teljes szélességében eltakarják a víz tükre az uszó jégtáblák. a jugoszláviai szakaszon dolgozó négy magyar jégtörőhajó pénteken abbahagyta az apatinnál kezdődő hosszú jégpáncél bontását. délnek fordultak, mert az apatin és vukovár között, eddig ugyiszlán jégtelen szakaszon széles jégkaréjok fagytak a parthoz és félő volt, hogy feltartják a jégmezőből letördelet táblákat. a hajók most ezt a fontos mederszakaszt jégtelenítik, s a szabad elvonulás útjának biztosítása után bontják tovább az apatini jégmezőt.

Aolyt.k8v./

17030/lm

- 45 -

bb 65. / szerdáiig nem lesz... 1. folyt./-ju

a közvéleményt - érthetően - rendkívüli módon foglalkoztatja, mi lesz a főváros vízellátásával, ha jégpáncél fedi a duna budapesti szakaszát. ez az aggodalom annál is indokoltabb, mert a duna legfontosabb vízgyűjtő medencéjében, az alpokban és az alpok környékén sem olvad, s így onnan sem indul ki egy ideig kisebb árhullám, ami a magyar szakaszon megduzzaszthatná a duna vízszintjét.

a szakemberek pénteken a következő felvilágosítást adták budapesti vízellátásáról: csütörtökön, s megköszönően pénteken is 649 700 köbméter vizet szolgáltatott a vízművek. ennél valamivel nagyobb volt az igény, azonban sikerült pótolni a hiányt a tárolómedencékből, a felszíni vízmű 24 óra alatt körülbelül 200 000 köbméter vizet szolgáltatott, ami ismét igazolja, milyen jelentős az a felszíni vízmű budapesti vízellátása szempontjából. ismerte az időjárási prognózist, valóban számolni kell azzal, hogy hamarosan jégpáncél fedi a budapesti duna-szakaszt. ez a körülmény nem okoz nagyobb zavarokat a nagy felszíni vízmű működésében, hiszen a szivattyúk a jég alól szippantják be a vizet. mennyiségi leg elég vízhez jut a felszíni vízmű még a jégtakaróval borított dunából is, a jég alatt azonban más a mikroorganizmus, ezért esetleg jobban kell klórozni a felszíni vízmű segítségével nyert vizet. a kutak vízhozama nem is annyira a jégpáncél mint inkább az alacsony vízállás, továbbá a víz vizkozitásváltozása miatt tovább csökkenhet.

mindennek ismeretében is a szakemberek úgy látják, hogy szerdáiig nem lesz nagyobb fennakadás a főváros vízellátásában. szombaton ugyanis jónéhány üzemben nem, illetve csak csökkentett ütemben dolgoznak, kevesebb vizet fogyasztanak, s vasárnap - remélhetőleg - sikerül a medencékben annyi vizet tartalekötölni, amennyi elég lesz egy-két napig a hiány pótlására. valószínű, hogy az alpok vízgyűjtőjéből nem indul el kisebb árhullám, ellenben ha beáll a duna, várható, hogy a folyó visszaduzzadása következtében 50-100 centiméterrel emelkedik a duna vízállása, ami máris érezteti majd hatását a kutak vízhozamánál.

/ folyt. köv./

18.05/ju

ll
1945. Dnu

-46-

bb 65. / szerdáiig nem lesz... 2. folyt./-ju

a rendkívül hideg időben természetesen több tüzelő fogy. hegedüs lászló, a budapesti tüker vállalat igazgatója elmondotta, január első napjaiban „nyitókészletként”, az új évre, bőségesen állt rendelkezésre tüzelő, több ezer vagon szén, brikett, tűzifa koks. minden megkötöttség nélkül bármilyen mennyiségben vásárolhatnak a fogyasztók szenet, tűzifát, hazai brikettet, lengyel szenet, s - körülbelül kétszáz tüker pincében kisebb tételben kapnának német brikettet is. a tüzelőellátásban nincs és nem is lesz fennakadás. /mtl/

--

bb 64. szovjet műszeripari delegáció esztergomban

vid-kz/ju kála

1969. január 10.

a szovjetunió automatizálási és műszeripari minisztériuma, valamint a magyar kohó és gépipari minisztérium közötti műszaki és tudományos együttműködésre alakult állandó munkacsoport most tartja második ülését magyarországon. ebből az alkalomból pénteken esztergomba látogatott k.b. arutjunov szovjet automatizálási és műszeripari miniszterhelyettes, a munkacsoport szovjet, és asztalos lajos kohó és gépipari miniszterhelyettes, a munkacsoport magyar vezetője, valamint több szovjet szakember. megtekintették a technika házában a labor műszeripari művek nagyszabású kiállítását, majd felkeresték a gyárat, az ülésükön kerül ugyanis elfogadásra az a műszaki tudományos együttműködési terv is, amelynek megvalósításával a magyar vállalat 1972-ig 35féle új komplett mezőgazdasági laboratóriumot fejleszt ki a szovjetunió számára. ebből ötnek már a mintapéldányát is elkészítették, és ki is küldték. még az idén újabb héttel készülnek el a kiállításon bemutatott készülékek zöme az új laboratóriumokhoz tartozik, hiszen a vállalat idei fejlesztési feladatának a többségét is ezek a készülékek alkotják.

a berendezések vizsgálati metodikáját még a gyártás előtt kidolgozták a különböző hazai intézetek, többek között a magyar tudományos akadémia, a veszprémi nehézipari egyetem, a budapesti állatorvos-tudományi egyetem és más egyetemek különböző intézetei. ezeket megvitatta a vállalat tudományos tanácsa, amely a legnevesebb hazai professzorokból áll. az így kialakított laboratóriumok prototípusai kerülnek ki aztán a szovjetunióba, ahol gyakorlati vizsgálatukat a szovjet és a magyar szakemberek közösen végzik el. /mtl/

--

1815/ju

ll
1945. Dnu

-47-

66. változások a baross tér és környékének forgalmi rendjében

k hbj-lm 1e

1969. január 10.

a budapesti rendőrfőkapitányság közlekedésrendészete, a fővárosi tanács vb. közmű és mélyépítési főigazgatósága és a budapesti közlekedési vállalat értesíti a gépjárművezetőket és az utazóközönséget, hogy a baross tér átépítése miatt január 14-én 0 órától az alábbi forgalomterelések lesznek:

1./ mező imre ut /mosonyi utca - baross téri körforgalom közötti szakasz/ terelése:

baross tér felé: mező imre ut - légszesz utca - berzsenyi utca - rákóczi ut - baross tér.

orczy tér felé:

a./ rottenbiller utca forgalma a jelenlegi terelőuton, majd tovább; hársfa utca - kiss józsef utca - szilágyi utca - köztársaság tér - szántó kovács jános utca - mező imre ut.

b./ thököly ut forgalma; dózsa györgy ut - kerepesi ut - lóvászár utca - mosonyi utca - mező imre ut.

c./ kerepesi ut forgalma; kerepesi ut - lóvászár utca - mosonyi utca - mező imre ut.

2./ thököly ut /bethlen gábor u. és baross tér körforgalmi szakasz/ terelése:

rákóczi ut felé: thököly ut - keleti pu. főhomlokzata előtt - kerepesi ut - baross tér.

mező imre ut felé: thököly ut - dózsa györgy ut - kerepesi ut - lóvászár utca - mosonyi utca - mező imre ut.

rottenbiller utca felé: thököly ut - nefelejts utca - dembinszky utca - rottenbiller utca.

zugló felé: baross tér - kerepesi ut - keleti pu. főhomlokzata előtt - thököly ut

Polvt.köv./

18.24/lm

- 48 -

1969. Jan. 10.

66. változások ... 1. folyt./-lm

a tömegközlekedési járművek utvonala meggyezik az előbb felsorolt terelőutakkal, a megállóhelyekben azonban az alábbi változások lesznek:

7, 7/c jelzésű autóbusz baross téri megállói mindkét irányban megszűnnek, helyébe új megállóhelyek létesülnek a keleti pu. főhomlokzata előtt.

a berzsenyi utcai megállók hátrább kerülnek a Luther utca és a kenyérmező utca közé.

33-as jelzésű autóbusz -járat részére új megállóhely létesül a kis józsef utcában, ezzel egyidejűleg a mező imre ut - baross tér sarkán levő megállóhely megszűnik, és a 33-as járat kocsijai is /dráva utca felé/ a keleti pu. főhomlokzata előtt állnak meg.

a rákóczi uton közlekedő villamosjáratok baross téri megállóhelyei mindkét irányban megszűnnek. legközelebbi megállóhely a keleti pu. indulási oldalánál van.

kérjük a gépjárművezetőket és a gyalogosokat, hogy a terelőutakon és a baross téri munkaterületen különös figyelemmel és fokozott gondossággal közlekedjenek./mti/

--

66. elutazott a chilei pedagógus szakszervezet főtitkára

k vt/gk-lm zs

1969. január 10.

pénteken elutazott hazánkból Lila hernandez, a chilei pedagógusok szakszervezetének főtitkára. a chilei vendéget fogadta Péter arnó, a pedagógusok szakszervezetének főtitkára és tájékoztatta a szakszervezet tevékenységéről, valamint a magyar oktatási rendszerről. Lila hernandez meglátogatta a 14. kerületi Emma utcai óvodát, az 1. István gimnáziumot, továbbá a testnevelési főiskolát és a főtí gyermekvárost./mti/

--

18.25/ju

1969. Jan. 10.

-49-

bb 68. kormánydelegáció utazott tanzániába

tr-lm zs

1969. január 10.

dr. házi vencel külügyminiszterhelyettes vezetésével pénteken kormánydelegáció utazott tanzániába, hogy a zanzibári forradalmi tanács meghívására - részt vegyen a zanzibári forradalom ötödik évfordulója alkalmából rendezendő ünnepségeken. a küldöttség uton hazafelé látogatást tesz más kelet-afrikai és közkeleti országokban is. /mti/

bb 69. losonczi pál

tr-lm zs

1969. január 10.

az elnöki tanács elnöke táviratban fejezte ki jókívánságait francois tombalbaye köztársasági elnöknek csásó nemzeti ünnepe alkalmából. /mti/

bb 71. nyugalomba vonult vámos ferenc, a lajta-hansági állami gazdaság kossuth-díjas igazgatóhelyettese

vid-fm/mné-lm fm

1969. január 10.

a lajta-hansági állami gazdaságban pénteken bensőséges ünnepségen bucsuztatták nyugalomba vonulása alkalmából vámos ferencet, a gazdaság kossuth-díjjal, valamint a munka érdemrend aranyfokozatával kitüntetett igazgatóhelyettesét. tóth lászló, a gazdaság igazgatója méltatta a 68 éves korában nyugalomba vonuló munkatársa eredményes tevékenységét, majd a gazdaság dolgozóit, a felettes hatóságok, a párt- és a szakszervezeti szervek képviselői ajándékokat adtak át vámos ferencnek. /mti/

18.30/lm

- 50 -

ll
1969. Jan.

bb 70. fogorvos avatás

t ms/gg-ju zs la

1969. január 10.

a budapesti orvostudományi egyetem tanácsa pénteken a vizsgálóbizottságban tartotta doktorrá avató nyilvános rendkívüli ülését, amelyen az 1968. évben végzett fiatal fogorvosokat avatták. dr. zoltán imre rektor nyitotta meg a tanácsülést és bejelentette, hogy 163 fogorvos-jelöltet avatnak doktorrá, közülük 34-en summa cum laude, 73-an cum laude minősítéssel végezték el egyetemi tanulmányaikat.

az orvosi eszköz letétele után dr. varga istván, a fogorvos-tudományi kar dékánja avatta fel az új fogorvos-doktorokat, akiket hagyományos szokás szerint a rektor és az egyetemi tanács tagjai kézfogással dokortársaikká fogadtak. az orvos-egészségügyi dolgozók szakszervezete nevében dr. babics antal professzor, a szakszervezet elnöke köszöntötte a fiatal kollégákat, az a lajta mater nevében pedig dr. varga istván dékán bucsuzott a fiatal fogorvosoktól. /mti/

bb 72. budapesten tartja alakuló ülését a magyar-szovjet történelem vegyes bizottság

lms/hné-ju zs la

1969. január 10.

a magyar-szovjet történelem vegyes bizottság január 13-16 között budapesten tartja alakuló ülését, amelyen megállapítja a munkatervét is. a vegyes bizottság szovjet tagozatának elnöke a.a. guber akadémikus, a magyar tagozat elnöke pach zsigmond párt-akadémiai levelező tag.

a vegyes bizottság célja a két ország történelmi közötti tudományos együttműködés elmélyítése. ennek elősegítésére együttes tudományos üléseket rendez, javaslatot tesz mindkét felet érintő témák közös kutatására és tájékoztat a két ország történelmi eredményeiről. /mti/

18.30/ju

-51-

ll
1969. Jan.

bb 73. kiállítás katonai képzőművészek alkotásaiból

t vt/gx-lm zs

1969. január 10.

a zalaegerszegi katonai képzőművész stúdió tagjainak munkáiból nyílt kiállítás pénteken este budapesten, a néphadsereg központi klubjának váci utcai épületében. a két terem megtöltö, csaknem félszáz alkotás között vannak olajfestmények, lino-metszetek, szén- és tusrajzok, kispasztikák. a kiállítás január 30-ig tart./mti/

--

bb 74. új magyar riport-dráma bemutatója miskolcon

vid -lm-fm la

1969. január 10.

a miskolci nemzeti színházban pénteken este tartották meg darvas józsef „a térképen nem található” című riport-drámájának ősbemutatóját. az új magyar drámát nyilassy judit rendezte. a főbb szerepeket somló ferenc, dariday róbert, csikós sándor, dobos lidikó és paláncz ferenc alakította. az előadáson megjelent a mű szerzője, darvas józsef is./mti/

--

bb 75. a hazafias népfront budapesti bizottságának ülése

t di/gg-lm zs

1969. január 10.

dr. harrer ferenc elnöklétével pénteken ülést tartott a hazafias népfront budapesti bizottsága. részt vett a tanácskozásán kállai gyula, az mszmp politikai bizottságának tagja, a hazafias népfront országos tanácsának elnöke, sarlós istván, a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának elnöke és katonai ímre, az mszmp budapesti bizottságának titkára.

dr. mikó istván, a hazafias népfront budapesti bizottságának alelnöke beszámolt a népfront múlt évi fővárosi tevékenységéről, azokról a kezdeményezésekről, amelyekkel a mozgalom sajátos eszközeivel részt vállaltak a szocialista demokráziában még szélesebb körű kibontakoztatásából.

/Aolyt.köv./

18.45/lm

- 52 -

ll

1969. Du

bb 75. /a hazafias ... 1. folyt./-lm

beszél a hazafias népfront budapesti fórumán lezajlott tanácskozásokról, véleménycserékről, amelyek a főváros életének egész sor időszerű kérdéséről tájékoztatták a lakosságot, s ugyanakkor hangot adtak a budapestiek kívánságainak, kéréseinek, javaslatainak. megemlékezett a vietnami nép iránti szolidaritás meggyőző erejű példájáról, a budapest hanoiért akcióról, amelynek eredményéből 500 ágyas kórház küldtek a vietnami demokratikus köztársaság fővárosának és két 200 ágyas tábori kórház adtak át a dél-vietnami nemzeti felszabadítási frontnak. méltatta a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága és a hazafias népfront budapesti bizottsága elnökségének együttműködési megállapodását. végül előterjesztette a hazafias népfront budapesti bizottsága 1969. évi munka- és akcióprogramjának tervezetét.

a referátumot vita követte, amelynek résztvevői egybehangzóan szorgalmazták, hogy a főváros népfront-mozgalma és irányító testülete éljen bátrabban a demokráziában erősítését, a közvélemény formálását, a lakosság patriotizmusának, segítő készségének még gyümölcsözőbb hasznosítását szolgáló lehetőségekkel.

az ülésen felszólt kállai gyula is, aki előjáróban a hazafias népfront budapesti helyéről, szerepéről és feladatairól beszélt. kitért azokra a tennivalókra, amelyek a népfront előtt állnak a nemzeti egység és összefogás erősítésében, továbbfejlesztésében, majd szocialista építőmunkánk néhány időszerű kérdésével foglalkozott. ezután a szocialista demokrácia kibontakoztatásában elért eddigi eredményeinkről, a reform demokratizáló szerepéről, valamint állami és társadalmi életünk demokráziája további kiterjesztésének lehetőségeiről szólt.

a hazafias népfront budapesti bizottsága mind a beszámolót, mind a munka- és akcióprogram tervezetét elfogadta. az ülés dr. harrer ferenc zárszavával ért véget./mti/

--

- 53 -

ll

bb 76. időjárásjelentés

gg-ju la

1969. január 10.

a meteorológiai intézet jelenté január 10-én, pénteken
19 órakor:

fagyos marad az idő

várható időjárás szombat estig: keleten kevés felhő, nyugaton továbbra is felhős idő, több helyen hódara, hőszállingózás. gyenge, változó irányú szél. az erős hideg tovább tart.

várható legmagasabb nappali hőmérséklet szombaton mínusz 4-mínusz 9 fok között. /mti/

bb 77. bemutatkozott a „Turandot”, új szereposztása

kol/gk-ju zs la

1969. január 10.

pénteken az erkel színházban új szereposztásban adták elő puccini „Turandot”, című dalművét. a „megfiatalított”, előadásban Dobránszky Zsuzsa énekelte Turandot hercegnő szerepét, Kalfi Karizs Béla, Liu Szabó Rózsa, Timur, Supala Kolos, Ping Nagy-pál László, Pang Mátrai Ferenc, Pong Jagasich Péter volt, az opera további szerepeiben is olyan művészek léptek színpadra, akik először ebben a dalműben. a karmester Kerekes János szintén ezen az esten vezényelte első ízben a Turandot előadását. /mti/

bb 78. Gergely Ferenc orgonaestje a zeneakadémián

tol/gk-ju zs la

1969. január 10.

a Bach-család műveiből adott válogatást Gergely Ferenc pénteki orgonaestjén a zeneakadémián. egyebek között megszólaltatta Johann Michael Bach, Johann Bernhard Bach, Heinrich Bach, Carl Philipp Emanuel Bach és Johann Ernst Bach műveit. a zenei ritkaságszámba menő kompozíciókból álló műsor Johann Sebastian Bach alkotásaival zárult. az igényes művészi vállalkozást - a legtöbb mű ezúttal első ízben csndült fel hazai koncertteremben - a közönség nagy tetszéssel fogadta. /mti/

-54-

Vénekelték

de

bb 79. fogadás a kubai nemzeti ünnep alkalmából

t bc/gg-lm gg

1969. január 10.

Flóreal Chomon mediavilla, a kubai köztársaság budapesti nagykövete a kubai forradalom győzelmének 10. évfordulója alkalmából pénteken este fogadást adott a magyar néphadsereg központi klubjának népstadion uti helyiségében.

a fogadáson részt vett nemes Dezső, az MSZMP politikai bizottságának tagja, dr. Biró József külkereskedelmi, bondor József építésügyi és városfejlesztési, dr. Lévárdi Ferenc nehézipari, Nagy Józsefné könnyűipari miniszter, dr. Beresztóczy Miklós, az országgyűlés alelnöke, Gyenes András, az MSZMP KB külügyi osztályának vezetője, Bojti János külügyminiszter helyettes, Kaszás Ferenc vezérőrnagy, honvédelmi miniszter helyettes, dr. Szalai Béla külkereskedelmi miniszter helyettes, dr. Erdei Ferenc, a hazafias népfront országos tanácsának főtájkára, dr. Rosta Endre, a kulturális kapcsolatok intézetének ügyvezető elnöke, s a politikai, a gazdasági és a kulturális élet sok más vezető személyisége. jelen volt a fogadáson a budapesti diplomáciai képviselők számos vezetője és tagja. /mti/

bb 80. kiállítás az NDK kulturális központban

k gj/j-lm zs

1969. január 10.

pénteken az NDK kulturális és tájékoztató központjában a Dreizdai VEB Sachsenwerk képzőművész kör öntevékeny művészeinek alkotásaiból kiállítás nyílt. a tárlaton ötven képet, akvarellt, grafikát, litográfiát, lino-metszetet mutatnak be. a kiállítás január 23-ig tekinthető meg naponta 11-től 18 óráig, illetve szombaton 10-től 13 óráig. /mti/

- 55 -

de

-Véga-

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fehér-utca 5-7. Telefon: 159-480, 159-580

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti belsőldi hírek

1969. január 11.

bb 1. hanglemezen a tanácsköztársaság dalai

1 01/Lk-lm zs

1969. január 11.

a tanácsköztársaság kikiáltásának 50. évfordulója alkalmából több, munkásmozgalmi vonatkozású felvételt készít a magyar hanglemezgyártó vállalat. ezek között van a „fel vörösök, proletárok,” című nagylemez, amelyet a qualiton a néphadsereg vörös csillag érdemrenddel kitüntetett művészegyüttesével együtt készített a magyar tanácsköztársaság dalairól. az együttest görgey györgy, kiss istván és pódör imre vezényli, közreműködik berek katalin és sinkovits imre.

napjainkban készítik elő a „fáklyavivők,” sorozat befejező, nyolcadik darabját. tervezik, hogy - ugyancsak az évforduló alkalmából - megkezdik a magyar forradalmi- és munkásmozgalom jelentősebb kulturális emlékeit magában foglaló két nagylemez felvételeit. a széleskörű kutatómunkát igénylő vállalkozás kiterjed az egykori dalok, versek, szavalókórusok összegyűjtésére, s felveszik a lemezekre a nagy idők köztünk élő tanúinak emlékezéseit is./mti/

--

se

- 1 -